

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

1 ФЕВРАЛЬ

№ 23-24
(1540-1541)

1997
йил

1991 йил 1 январдан
чиқа бошлаган

ХАЛК СҮЗИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИННИГ ГАЗЕТАСИ

ДЕҲҚОН БОЙИСА ЮРТ ОБОД БЎЛАДИ

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

ҲУРМАТЛИ ИСЛОМ
АБДУҒАНИЕВИЧ!

Сизнинг «Ўзбекистон Бадий академиясими ташкил этиши ҳақида»ги Фармонингиз мустақилликка эришганимиздан кейин маънавий ҳәёттимиздаги энг улаки тарихий воқеалардан бирдир. Бу Фармон Ўзбекистон тасвирий ва амалий санъатни тараққиётида янги босқични бошлаб берishi шубҳасиз. Шунинг учун ҳам миллий қадриятаримиз хазинасининг гуложжалридан бўлмиси бу қадимий санъатимиз ривожига кўрсатилган ана шу ғамхўрликни барча ижод аҳли беҳад қувонч, фахру ифтихор билан кутуб олди. Камолиддин Беҳзод номидаги давлат мукофотининг таъсис этилиши ҳам санъаткорларимизга кўтаринки рух, ижодий рағбат, жўшқин илҳом бағишланмоқда.

Ўзбек халқи ўзининг буюк маданийти, тасвирий ва амалий санъатни билан етти иқлимга донг тарағанилиги, жаҳон нафосат гулшанидан муносиб ўрин олганлиги ҳеч кимга сир змас. Аммо, минг афсуслар бўлсинки, узоқ ўйлар мобайнида тафаккури куроғий ойдин, ёйли гулакимизнинг бу беназар санъатни қизил истибодд түфайли ўзининг асррий илдизларидан, миллий анъаналаридан жудо бўлиб келган эди. Натижада миллий табииатимизга ёт, умуминсоний тенглих тамошаларига ўз мағфура манбаатлари измига тушиб, бадий тафаккуримизнинг бу дурдоналари жаҳон миқёсидаги нуфузини йўқота бошлади.

Бадий академия халқимизнинг бой миллий санъатини янада ривожлантириш, унинг дунёдаги аслий нуфузини жадаллик билан тиклаш, Ўзбекистонимиз тасвирий ва амалий санъатини тархи, бугуни ва истиқболини илмий тадқиқ этиши, шунинедек, ёш истеъоддларни излаб топиш, тарбиялаш, уларни буюк юртимиз келажаги ўйлуда илҳом билан ижод қилишига рағбатлантириш учун эътиборли марказ бўлишига ишончимиз комил.

Биз, нафис санъат ижодкорлари, истиқлолга эришган Ўзбекистонимиз, гўзал юртимиз, унинг багри кенг, маънавияти юксак, бунёдкор кишиларининг жўшқин ҳәёти, ёргу орзу-умидларини бадий бўёқларда ҳаққоний акс эттиришга бутун маҳорат ва гайратимизни сарф этишига ҳамиша ҳозирмиз.

Халқимизнинг маънавий камолоти ўйлида кўрсатиётган ғамхўрлигининг учун Ўзбекистон рассомлари номидан чин юракдан миннатдорчлик изҳор этиб, Сизга сиҳмат-саломатлик, узоқ умр, давлатимизнинг ҳар томонлами ривожланиши ўйидаги санъатли фолиятишингизда ҳар доим зафар ёр бўлишини тилаймиз!

Ўзбекистон Рассомлар ўюнини жамоаси.

Қишлоқда мукордорлар синфи вужудга келсагина, ислоҳот олга босади.

4-бет.

Боксчи Карим Тўлаганов ўзининг «юлдузли онлари»ни ҳали олдинда деб билади.

Қадриятларимиз
Ҳеч бир ота боласига яхши одобдан ортиқ ҳадя беролмайди.

Шанбадан шанбагача

❖ Вазирлар Маҳкамасида мамлакатимиз қишлоқ ҳўжалигида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг борини, 1996 йил якунларига бағишиланган йигилиши бўлиб ўтди. Йигилишида, шунингдек, 1997 йилда бу борадаги устувор вазифалар белгилаб олинди.

❖ Вазирлар Маҳкамаси Ихтимоий масалалар, фан ва маданият мажмумининг мажлиси бўлди. Унда ихтимоий соҳада ўтган йил якунлари муҳокама қилинди.

❖ «Ўзбекистон даво йўллари» миллий авиакомпанияси ўзининг беш йиллигини низонлади.

❖ Тошкентда «Ўзбекистон Республикасининг мустақилликка эришгандан кейинги иқтисодий сиёсати мавzuida халқaro конференция бўлиб ўтди. Конференция БМТнинг Таракқиёт дастури ҳамда макроитисодий тараққиёт ва мутахассисларни тайёрлаш лойиҳаси вакиллари томонидан ўюширилди.

САНЪАТИМИЗ КАЪБАСИ БЎЛАДИ

Халқимизнинг неча минг йиллар давомидаги яратилган, бутун дунёни ҳайратга солган улкан мероси мавжудлиги жуда кўп марта эътироф этилган.

3-бет

13-бет

САХОВАТ ИНСОННИЯТ БОҒИНИНГ МЕВАСИДИР

Навоий учун ижодиётдан мурод ҳалқقا, ватанга, кишилийка хизматдир. У яратган барча мусбат образларнинг юраклари юксак инсоний туйгулар билан лиммо-лим. Чунки буюк шоир ва мутафаккирнинг ўз юраги айни шу туйгулар билан яшаган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришни янада рағбатлантириш, уни рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини берадиган замонавий хорижий ускуналар ва технологиялар билан таъминлаш мақсадида, шунингдек, жалб этилаётган хорижий кредит маблағлардан самарали фойдаланиш манфаатларини кўзлаб:

1. Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш бўйича лойиҳаларни молиялаш учун ҳалқаро молия ташкилотларининг кредит мажбуриятларини, шунингдек, хорижий сармоядрорларини маблағларини республиканинг Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳамда бошқа тиҳорат банклари орқали жалб этиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни кўллаб-куватлаш давлат кўмитасининг тақлифи иловага мувофиқ қабул қилинсин.

2. Белгилаб кўйилсинки, асосан ҳалқ истеъмол моллари ишлаб чиқариладиган, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари чукур қайта ишланадиган мавжуд кичик ва ўрта қўшма корхоналарни янада ривожлантириш ҳамда шундай янги корхоналарни барпо этиш, шунингдек, энг аввало, қишлоқ жойларда инфраструктуруни ривожлантириш йўли билан рақобатбардош ва экспортга мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳамда хизмат кўрсатишни кўзда тутивчи инвестиция лойиҳалари жалб этилаётган хорижий кредит маблағлари ҳисобига биринчи навбатда пул билан таъминланади.

3. Давлат мулки қўмитаси, «Ўзистикболстат» давлат қўмитаси Ўзбекистон Республикасининг Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Хорижий сармоялар бўйича агентлик, «Ўзинвестложиҳа» компанияси, Товар ишлаб чиқарувчilar ва тадбиркорлар палатаси ҳамда Бизнес-фонд, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Қенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар

хокимларни, вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда хорижий кредитларни жалб этиш ҳисобига кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришнинг 1997 йилга мўлжалланган устувор йўналишларини иловага мувофиқ ишлаб чиқсан.

4. «Ўзбекинвест» миллий сургута компанияси хорижий валютада олинадиган кредитларни таъминлаш учун берилган гаровларни белгиланган тартибда сургута қилишни амалга оширасин.

5. 1997 йилнинг 1 февралидан бошлаб кичик ва ўрта ишлаб чиқариш корхоналари, лизинг компаниялари жалб этиладиган хорижий кредитлар ҳисобига олиб келинадиган технологик ускуналар учун импорт бож ҳақи тўловларидан озод қилинсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги «Ўзинвестложиҳа» компанияси билан бирга кичик ва ўрта тадбиркорлик учун хорижий ашборот восьитлари Ўзбекистонда ўтказилаётган ислоҳотлар, хусусан, сиёсий ислоҳотлар рivoқида янги давр бошланганини олиб келинадиган технологик ускуналар учун импорт бож ҳақи тўловларидан озод қилинсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда ушбу Фармонни ижро этиш юзасидан қарор қабул қилиб, бунда лойиҳаларни танлаб олиш тизимини ҳамда хорижий кредит мажбуриятларининг маблағлари ҳисобидан олинган ҳамда кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришга йўналтирилган кредитларнинг ҳуқуқий жавобгарлиги белгиланишини назарда тутсин.

8. Мазкур Фармонни ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Баш вазiri Ў. Султонов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1997 йил 31 январь.

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг
1997 йил 31 январдаги
Фармонига илова**

Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш учун жалб этиладиган хорижий кредит мажбуриятлари рўйхати

Хорижий кредитор	Кредит мажбурият мўлжалланган мақсад	Кредит мажбурият миқдори	Кредит мажбуриятта хизмат кўрсатувчи ташкилот
Европа Тикланиш ва ривожланниш банки	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	60 млн. АҚШ доллари 30 млн. АҚШ доллари 30 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки «Асакабанк» Тиҳорат банклари
Осӣ Ривожланниш банки (ОРБ)	Қишлоқда маҳсулотни қайта ишловчи кичик ва ўрта корхоналарни янгилаш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки
ОЕСF (Япония) ОРБ йўли билан биргаликда молиялаш	Қишлоқда маҳсулотни қайта ишловчи кичик ва ўрта корхоналарни янгилаш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки
Япония Экзимбанки	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки
Ҳалқаро молия корпорацияси	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	50 млн. АҚШ доллари	Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки
Германия Ривожланниш Кредит Агентлиги (KfW)	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	5 млн. DM	Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, тиҳорат банклари орқали
Марказий Осиё -- Америка тадбиркорликни кўллаб-куватлаш фондси	Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш	26 млн. АҚШ доллари	Тиҳорат банклари

ИСЛОМ КАРИМОВ:

ҲАҚ ОДАМ ҲАҚИҚАТНИ СҮЗЛАЙДИ

Президент Ислом Каримовнинг Чехияга сафари чоғида «Озодлик» радиоси ўзбек шўйбаси ходимлари билан сұхбати матни «Ҳалқ сўзи» газетасида босилиб чиқди. ЎзА мухбири сұхбатнинг матбуотга оид қисмини шарҳлашни сўраб Президентнинг Матбуот хизматига мурожаат қилди.

-- Давлатимиз раҳбарининг бу сұхбати мамлакатимизда ҳам, чет эло жамоатчилигида ҳам катта қизиқиши ўйғотди, -- деди Матбуот котиби Мурод Мухаммад Дўст. -- Хорижий ашборот восьитлари Ўзбекистонда ўтказилаётган ислоҳотлар, хусусан, сиёсий ислоҳотлар рivoқида янги давр бошланганини эътироф этилоқдалар.

Сұхбат қарнови жуда кенг. Унда ҳалқаро сиёсат масалалари билан бир катorda, матбуот эркинлиги ва ахборот олиш ҳуқуқлари борасида ҳам жиҳдий сўз борди. Парламент кабул қилган иккى янги Конун журналистлар учун кенг имкониятлар яратиб беришдан умидимиз катта. Аммо, бевосита ашборот олиш масаласига келсақ, бунда жиҳдий муаммалор борлигини тан олишга тўрги келади. Президент Ислом Каримов бу масалага ҳам ойдинлик киритиб, мухбирларни ҳақоний ашборот бериш давлат мансабдорларининг бурчи эканини яна бир марта таъкидлади.

Эшитган ва ўқиган одамлар Президентимизнинг гап оҳангни ниҳоятда очиқ ва самимий бўлганини эътибор бергани шубҳасиз. Бу факатина сұхбат услуги эмас, балки бизнинг бирордан чуюйдиган ёки уладиган жойимиз тўғлиги тасдиғидир. Президент Ислом Каримов, бизнинг фикрларимиз, реяю мақсадларимиз, умидларимиз ошкора, деб ҳар қадамда таъқидайди шу ақидасига, каттоя амал қиласди.

-- «Озодлик» мухбирлари билан сұхбатдан муддао Ўзбекистоннинг ташкини дунё учун очиқлигини яна бир марта намоён этишидир, -- дедавом этди Матбуот котиби. -- Мамлакатимизда ҳақида яқин-яқинларга «булар ҳақиқатни ошкора айтишига кўради», деган нотури фикрлар кўз эди.

Биз очиқ демократик жамият курмокдамиз. Олий мақсад шу экан, Президент ҳам, юксак мартабали амандорлар ҳам, оддий фуқаро ҳам очиқ баҳсадан, очиқ мулокотдан кўркмаслиги шарт.

Кунданлик ҳаётда ютулар билан бир катorda жуда кўп камчиликларимиз ҳам бор. Буни очиқ тан

ПРЕЗИДЕНТ СОҒФАСИ ТОПШИРИЛДИ

Мамлакатимизда ёш авлодга ҳар томонлама билим бериш, истеъоди ўқувчиларни кўллаб-куватлошга котто оҳамият бериладиган. Тошкентдаги 41-мактабнинг 11-сифр ўқувчиси Жоҳона Абдурасуловга ҳукумотимизнинг ано шу замондагидан баҳрамонд бўлди. У эндиғина 13 ёнда. Тахрибали ўқитувчиларни тасдиғига биноан, унда ўзини иккиси синф дастурини ўзлаштироқда. Жоҳона 1995 йилда иктидорли болалар ўтасидан инглиз тилини ўрганиши бўйича ўтказилган кўрик-танловда голиб чиқиб, Улуғбек номидаги республика жамғармасини биринчи даражали диплом билан тақдирланган эди. Утган йили эса Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги багишланган «Талоб» ва иммий-техники тараққиёт республика олимпиадасида катта мувоффакият қозонди. Бу тадбирда мамлакатимиз олий ўқув тарбиянинг юқори курс талабалари каттошсан, улар орасида ёлзиз Жоҳонагина мактаб ўқувчиси эди. Улуғбек бобокалони изми хоётига оид тест ва оғзаси синовлардо билимдоончиликни намоиш этса олган қизалоқ олимпиаданинг энг ёш иштирокчиси сифтида олоҳидаги мукофотига эга бўлди.

Жоҳонагин зуккологи мамлакатимиз раҳబари Ислом Каримов эътиборидан четда қолмади. Президентимиз унга ўқиша янада катта мувоффакиятлар тилоб, компьютер совға қиласди. Совғани Президентнинг Давлат маслаҳатчisi Тоҳир Орипов топшириди.

(ЎзА).

ОЛИМЛАРГА ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ

Ўзбекистон Фанлар академияси раёсатида республиканизмнинг бир гурӯҳ олимларига Ватанимизнинг юксак мукофотлари топширилди. Фундаментал фанни ривожлантиришда мухим аҳамиятта эга бўлган илмий-тадқиқотлар учун, янги технологияларни ишлаб чиқарни ва жорий ёттани, ёш авлодни ватанпарварларни мустаҳкам бўлса, нега у очиқ-ошкора гапиришдан кўркарекан?

Сұхбат якунидаги Президентимизнинг бир иборасини эслатсан кифоя: ҳақ одам ҳақиқатни айтади.

Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчisi Т. Орипов мукофотланганларга «Шуҳрат» медали, Беруний номидаги давлат мукофотлари саҳоватида тарбиялашга катта ҳисса қўшгани учун республиканинг бир гурӯҳ олимлари Ўзбекистон Президентнинг Фармонига мувофиқ, «Шуҳрат» медали ҳамда фанни техника соҳасида Абу Райдон Беруний номидаги Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотларига саҳоват бўлган эди.

Ўзбекистон Президентининг

Давлат маслаҳатчisi Т. Орипов

мукофотланганларга «Шуҳрат» ме-

дали, Беруний номидаги давлат

мукофоти дипломлари ва кўракка

тақиладиган нишонларини топшири-

ди. Республика Фанлар академиясининг президенти Т. Жўраев му-

кофотланганларни самимий табриклиди.

(ЎзА).

ЯДРО ҚУРОЛИНИ ТАРҚАТМАСЛИК УЧУН КУРАШУВЧИ ЯНГИ КУЧЛАР

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов БМТ Бош асамблейсининг 48-сессиясида Марказий Осиёда ядроиз зонани барпо этиш тўғрисидаги таклифи айтди. Бу ташаббус ЕХХТнинг Лиссабондаги олий дарражадаги учрашувида Ислом Каримов нутқининг асосий кисмларидан бири бўлди. Учрашувнинг мақсади XXI асрда Европа учун ҳалқаро хавфзисликнинг умумий ва кенг камровли тизими моделини мұхокама килишдан иборат эди.

Ҳалқаро хавфзислики мұстаҳкам-лаш жараёнининг мөхитини ташкил этувчи мұммоплар орасида ядроиз зонани барпо этиш алоҳида ўрин туради.

Ядроиз зоналар тарихи «совук уруш» даврида, технология дарражасининг юксалиши термояду руши юз бериси мумкинлiği ва унинг оқибатларини баҳсларнинг ўтиқ мавзусига айлантириш пайтда бошлиган. Мұммоплар хусусидаги сон-саноқсиз конференциялар, «давра сұхбатлар», таҳлилий ёзишмалар ва вазиятни моделлаштириш натижасида океанинг ҳар иккана томонида ҳам ядро жүхуми бўлган тақдирда, урушдан омон чиқиш мумкин эмаслиги ётироф этилди. Ҳалқаро жамоатчилик, давлат бошкунларни, сиёсатчилар, олимлар ва журналистлар мисли қўрилмаган якдиллик билан ядро қуроли тарқалишини чеклаш зарур, деган хуносага келдилар. Восита сифатида музокаралар жараёни танлаб олниди. Бошлиган музокаралар 1968 йилда ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома (ЯКТШ)ни имзолаш билан яқунланди. Бу қуролини такомиллаштириш шу кунгача давом этмоқда. Шартнома ўз аҳамияти ва кўлами жиҳатидан жаҳоншумул шартнома деб баҳолини мумкин. Мавзумки, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома доирасида на-вбатдаги катта воқеа -- конференция 2000 йилда бўлиши керак.

Ядро қуроли тарқалишини чеклашнинг, юз берган ва эктимоли бўлган ядро фалокатларининг олдини олишнинг яна бир усули-ядроиз зоналаридан.

Оммавий кирғин қуролига қарши кураши учун, ядроиз, демак, анча хавфсиз дунёни куриш учун инсоният да маънавий омил пайдо бўлди.

«Совук уруш» тугаганига қарамай, ядро хавфи камаймайти. Инсоният келажагига доир барча фаразларда келгуси кўп ўн ийлилар мустаҳкамда ядрорий хавфзисликин энг мухим мұммоплардан бири бўлиб қолиши таъкидланиди.

Янги мустақил давлатларнинг пайдо бўлгани, жаҳон жараёнлари ва ҳалқаро мұнасабатларининг демократик мұммопларни кечишини донолик билан олдиндан кўра билишлари орқали ядро қуролини чинакам назорат қилишга еришиш мумкин.

Карама-қарши томонлар кўп бўлган дунёда факат битимлар ва шартномалар тизими, давлат бошкунларининг мұхим сиёсий ташаббуслари ва воқеаларнинг кечишини донолик билан олдиндан кўра билишлари орқали ядро қуролини чинакам назорат қилишга еришиш мумкин.

Олдинги йилларда ядро қуроли бўлмаган давлатлар ҳалқаро хавфзислики мұммопларни ҳал қилишда сезидарлари даражада иштирок этилди. Ядро қуролини тарқатмаслик сиёсати ССРБ билан АҚШ ўртасидаги ҳамкорликнинг бирдан-бир мустаҳкам соҳаси эди. Инсоният ҳамжамияти тақдирининг бир-бираига боғлиқлиги ва бир-бираига қарамаглигини ётироф этиши ҳалқаро хавфзисликнинг асосларини мустаҳкамлаш иштирокчилари доирасини кенгайтириди. Хавфзисликнинг ядро қуроли билан боғлиқ мұммоплари «монополиясини тутагити» истагани билдираётган, ядро қуролини яратиш бусағасига келиб қолган мамлакатлар билан бир қаторда ядро қуролини тарқатмаслик қойдасини мустаҳкамлашнинг янги кучлари пайдо бўлди.

БМТ Бош асамблейсининг 48-сессиясида Президент Ислом Каримов Узбекистон монидан Марказий Осиёда ядроиз зонани барпо этишини тақлифи килди. Бу ташаббус Ислом Каримовнинг ЕХХТнинг якинда Лиссабонда ўтган олий дарражадаги учрашувида сўзлаган нутқининг асосий кисмларидан бирини ташкил этиди. Бу учрашувнинг мақсади XXI асрда Европа учун ҳалқаро хавфзисликнинг умумий ва кенг камровли тизими моделини мұхокама килишдан иборат эди.

Ислом Каримовнинг тақлифи дарҳол ҳалқаро жамоатчиликнинг диккат марказига тушди. Асосий ядрорий мамлакатлар ва яқин күшнилар Узбекистоннинг сайдерамиздаги ядроиз худудларни ҳенгайтиришга инилишини икобий баҳолади.

Ҳалқаро ҳамжамиятда ана шундай зоналарни барпо этишда муайян тақиба тўпланди.

«ЎзА» -- «Жаҳон».

• БИЗНИНГ ШАРХ •

Ҳалқимизнинг неча минг йиллар давомида яратилган, бутун дунёни ҳайратга солган улкан мероси мавжудлиги жуда кўп марта эътироф этилган. Ушбу маданий меросининг ёши Миср эҳромлари ёки Биситун тогидаги ёзувлар қадар қадимий бўлиб, одамзот бадиий завқи тадрижини ҳис этишда жаҳон олимларига дастур бўлиб келган. Ўша гор деворларига ибтидоий тасаввурлар билан чизилган ов манзаралари-ю, тупроқ уюmlари остидан топилган неандерталь боланинг ҳайкалидан тортиб пойтактимизда қад ростлаган мұхташам музей биносигача яхлит ҳолда ҳалқимизнинг маданий-моддий бойлигидир.

САНЪАТИМИЗ ҚАЪБАСИ БЎЛАДИ

Республикамиз Президенти Ислом КАРИМОВнинг Фармонига кўра, Тошкентда Ўзбекистон Бадиий академияси ташкил этилади

Таассуфки, ана шу бебаҳо жавоҳирлар бетартиб сочилиб ётар, уларни ясаган мөхирнинг маҳорати-ю, маданий мұхитнинг маҳобатигача таҳлил қилинмай, ўрганилмай келинарди. Бадиий академиянинг ташкил қилиниши маданий ҳәётимиздаги бу улкан бўлшиклини ўз ҳәётлигига, ҳозиржавоблиги билан түлдириди.

Инсоф билан айтганда, эндигина беш ёшга тўлган мустақил Ватанимиз санъати чинакамига дунёни ҳайратта солмоқда. Бу далил факат осори-атиқалар билан тасдиқланётгани йўқ, балки мутахassislar айни пайтда Ўзбекистонда дунёдаги энг кучли рассомлик мактабларидан бири шаклланганини тан оластир. Анъаналарнинг узвийлиги ва барқарорлигини тасдиқлайдиган бу ҳолат юртимизда муносиб ворислар тарбияланганидан далолат беради. Демак, бизда ўз услугига ва йўлига эга бўлган бадиий маданий бўлган, бироқ уни дунёга танидиган марказ йўқ эди.

-- Шўро тузуми даврида бундай академия тузиш учун кўп ҳаракатлар бўлган эди, -- деб ҳикоя қиласи-да санъатчонуслик доктори, профессор Акбар Ҳакимов. -- Лекин бизнинг тақлифларимиз муттасил рад этилаверарди. Москвадаги Бадиий академиянинг Узоқ Шарқ бўлими ташкил этиди, бироқ қадимий тарихга, маданиятга эга бўлган Ўзбекистон раҳбаририятида навбатдан ана шу дэвватга жавобан Марказий Осиёда ядроиз зонани барпо этиши лойиҳасини ўртага кўйиб, бу максадда жаҳоншумул, минтақави ва миллӣ хавфзисликини бир-бираига билан ўзаро боғлиқлигини ва уларни бир-бираидан ахратиб бўймаслигини таъкидлайди.

Ядро қуролини тарқатмаслик учун кураш ҳалқаро ҳамкорликнинг ноёб кўниши бўйиб, унда ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар давлат мұссасалари билан тенг ҳукуқа эгадир. Амалий сиёсат тили билан гапирганда, бу кураш давлатлараро ва жамоат алоқаларини шу қадар рағбатлантиради, дунёни жаҳоншумул башиарти ўзаро мұнасабатларни ва имкониятларнинг ягона тизими сифатида ҳис этишига имкон беради.

Ҳалима Украина Европа минтақасида ядроиз зонани барпо этиши ташаббус билан чиқди. Ядроиз зоналар БМТ шафелигида кенгайтирилётгани мұхимдир. Бу жараёнга ядроиз давлатларнама рағбатлантирайтгани ҳам жуда мұхимдир. Ўзбекистон раҳбаририятида навбатдан ана шу дэвватга жавобан Марказий Осиёда ядроиз зонани барпо этиши лойиҳасини ўртага кўйиб, бу максадда жаҳоншумул, минтақави ва миллӣ хавфзисликини бир-бираига билан ўзаро боғлиқлигини ва уларни бир-бираидан ахратиб бўймаслигини таъкидлайди.

Ҳалқаро ҳамжамиятда ана шундай зоналарни барпо этишда муайян тақиба тўпланди.

... Бир рассомни биламан. Истебодли бу мўйқалам соҳиби ёшлигидан сокол ўстириб юради. Кўкрагини тўлдириб юборган бисотини силаб, дўстлари «Қачон буни қиришилайсиз» деб сўрашса, «Бадиий академияга атзо бўлган кун», деб жавоб берарди ярим чин, ярим ҳазил билан. Албатта, у бу даргоҳга лойиқ кўрилмади. Мустабид тузум ағдарилгач, икки йиллар олдин унга шу гапини эслатдим ва «Энди ўзимизда Бадиий академия очиладими?» деб сўрадим. У тўла маннуният билан (гарчи ҳозир соколи кексалигининг зийнати бўлиб қолган бўлса-да), заррача иккимай «Албатта, очилади», деганди ҳорғин кўзлари чақнаб. Бугун ўша рассомнинг, жами санъат аҳлининг

қувончи чексизлигини сезиз турибман. Зоро, Президентимизнинг мазкур Фармони пардалаб келинган, бироқ боқий ҳақиқатга қўйилган ҳайкал бўлди. Ахир XIV-XVI асрларда яшаб, ҳамон санъати билан дунёни лол қолдирб келаётган Камолиддин Беҳзод, Муҳаммад Мурод Самарқандий, Маҳмуд Муҳаққиб каби даҳо рассомлар яшаган тупроқ шундай шарафга лойиқ-да.

Янги бадиий академия энг олий қадриятларимизни камол топтиришга хизмат қиласи. Ҳалқимизнинг бой маданий мероси, унинг жаҳон санъати тархиҳидаги ўрни, тараққиёт босқичлари ва замонавий йўналишларини чукур ўрганиш, тасвирий ва амалий санъатлар соҳасидаги ижодкорларни юксак гояларга йўналтириш, тасвирий ва амалий санъат лицейлари бўлади.

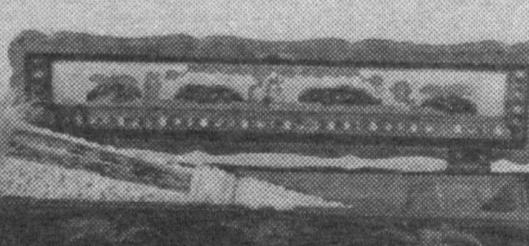
Мана шу тизимнинг ўзиёқ академия тармоғи нақадар кенг бўлишини кўрсатиб туриди. Фаолият йўналиши уч тармоқда олиб борлади. Аввало, бу даргоҳ дунёдаги энг илгор анъаналарни ўзида мұжассамлаштирган миллӣ санъаткорларнинг ижодий маскани бўлади. Жаҳон бадиий санъати тарихи ва таҳжиларини таҳлил қиласи, анъанавий маданиятимиз изтиғори, ўрта махсус таълим бўғинига эга бўлган миллӣ рассомлик ва дизайн институти, ўрта махсус санъат мактаб-интернати, Қорақалпогистон Республикаси ва вилоятларда эса тасвирий ва амалий санъат лицейлари бўлади.

Мана шу тизимнинг ўзиёқ академия тармоғи нақадар кенг бўлишини кўрсатиб туриди. Фаолият йўналиши уч тармоқда олиб борлади. Аввало, бу даргоҳ дунёдаги энг илгор анъаналарни ўзида мұжассамлаштирган миллӣ санъаткорларнинг ижодий маскани бўлади. Жаҳон бадиий санъати тарихи ва таҳжиларини таҳлил қиласи, анъанавий маданиятимиз изтиғори, ўрта махсус таълим бўғинига эга бўлган миллӣ рассомлик ва дизайн институти, ўрта махсус санъат мактаб-интернати, Қорақалпогистон Республикаси ва вилоятларда эса тасвирий ва амалий санъат лицейлари бўлади. Мана шу тизимнинг ўзиёқ академия тармоғи нақадар кенг бўлишини кўрсатиб туриди. Фаолият йўналиши уч тармоқда олиб борлади. Аввало, бу даргоҳ дунёдаги энг илгор анъаналарни ўзида мұжассамлаштирган миллӣ санъаткорларнинг ижодий маскани бўлади. Жаҳон бадиий санъати тарихи ва таҳжиларини таҳлил қиласи, анъанавий маданиятимиз изтиғори, ўрта махсус таълим бўғинига эга бўлган миллӣ рассомлик ва дизайн институти, ўрта махсус санъат мактаб-интернати, Қорақалпогистон Республикаси ва вилоятларда эса тасвирий ва амалий санъат лицейлари бўлади.

Маълумки, юртимиз барча соҳада энг сўнгти жаҳон талабларига интилмоқда. Бадиий академияни ташкил этишда ҳам шу мезондан келиб ҳикоя ёндашиш қаттий таъкидланган. Зоро, бундай талабнинг маънавий асослари мавжуд. Франция ёки Швеция Киролик академиялари каби нуғузли даргоҳлар бизда шундай мұжассаса тузилишига кўпдан бери ҳайриҳолик билдириган ва шу орқали Шарқ фантазиясини кашф этишга ўйланишини истаб келаётган эдилар. Қолаверса, рассом, меъмор, муганний боболаримиз қолдирган теран мерос янги санъат олий даргоҳининг илк унсурлари бўлиб ҳисобланади.

Айни пайтда Бадиий академияни ташкил этиш билан боғлиқ юмушлар жадал ҳал этилалпти. Булар ҳақида мавриди билан ҳикоя қиласи борамиз.

Ҳаким САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНЛАРИ

Денов туманидаги генерал Собир Раҳимов номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси Иброҳим Файзуллаев Сурхондарёда тилга тушган одамлардан бири: Қаҳрамон бўлгандан сўнг унинг довруғи янаям ошиб кетди. Аммо мен ҳозир унинг на қаҳрамонлиги, на машҳурлиги ҳақида гапирмоқчи эмасман.

Бултур бу хўжаликда пахта тайёрлаш режаси 27 сентябрда баъжарилди. Бу муддат эрта ҳисобланадими, кечми? Сурхондарёда Иброҳим акадан олдин топшириқни бажариб кўйган раислар борлиги ҳисобга олинса, бу муддатни ўртача дейиш мумкин. Аммо октябрь, ноябрь ойларда ҳам одамларга азоб бериб, уларни ҳосили йўқ даладан бери келтирмаган раислар воҳада оз эмас.

Бошқа раҳбарлар ҳам Иброҳим Файзуллаевга ўҳшаб ишлаганида, сурхондарёликлар қаторасига учийлдан бери ер чизиб қолмас эди.

Иброҳим Файзуллаев қандай қилиб 27 сентябр куни топшириқни бажарди? Чунки у Наврӯз байрамининг эртасига чигит экишини бошлади ва бир ҳафтада тутатди. 1 майда эса унинг колхозида ятаналаш тугалланди: гўзанинг иккича-чутадан чин барги бор эди. Бошқа хўжаликларда эса чигит экиши ҳалим давом этарди.

Мен сизга бир гапни айтайн: пахта... «Жигули» эмас -- у одамгамас, табиат қонунларига бўйсунади. Яъни ҳеч қаҷон бир туп гўза бир кунда иккича-чутадан гул очмайди. Кўсак боғламайди. Яхшилаб қарасангиз, ҳар уч кунда бир кўсак олиши мумкин ва буни сақлаб қолишининг ўзи алоҳида бир муаммодир. Кўсакларнинг стилиш муддати, демакки, очилиш вақти ҳам табиат томонидан... тайинланган қонунга бўйсунади: ҳеч қаҷон учинчи бўйнадаги кўсак қолиб, тўртчинчи-бешинчи бўйнадаги кўсак очимайди!

Пахтациликдаи мұваффақиятлар ғаллачиликдаги ютуқларга қафолат бўлаёттир: бултур 50 центнердан дон етиширилди.

Умуман олганда, ютуқлар даромадларда намоён бўлади: бултурги

даромад 84 миллион сўмдан ошиди. Бу -- олдинги йилдагидан 19 миллион сўм кўп дегани. Бир ҳамкашимиз айтанидек, даромад тадбиркорликнинг ҳисобига ортаётганинги алоҳида таъкидлаш жоизидир. Бултур 3600 меҳнаткашга 16 миллион сўм иш ҳақи берилди. Йил якунидаги ҳисоб-китобларга қарагандা, меҳнаткашлар жамоа хўжалигидан 2 миллионон

сўм қарздор бўлиб туритти. Ўқиётганинг тўғри, мен янгилашетганим йўқ -- бу ерда колхоз колхозчилардан эмас, колхозчилар колхоздан қарздор бўлиб қолган! Иброҳим ака маҳнаткашларни қарздор қилиб қўйипти. Ҳатто одамнинг ишонгиси келмайди. Чунки деҳқонга ун керак бўлган, раис омбордан ёзиб бераверган, ёғ керак бўлган -- ёзи берган... шу тариқа шундай бўлиб қолган ва бу жуда ажойибdir. Чунки меҳнаткаш ёмон кунга ярайдиган раҳбар борлигини доим ҳис этиб турмоги керак, шундагина кўнгли тинч, ишида унум, топганида баракат, уйкусиде хотиржамли бўлади.

Энди бу ёғи қандоқ бўлади?

Саккиз миллион сўм кўшим-

**«ОТЧОЛАР»ДА ҚАЧОН
ОТ ЧОЛАДИ?**

Айтишларича, инсонга энг вафодор жонибор от экан. Шу тифайли бўлса керак, у ҳақда ҳалқ ёртакларнда, дистонлавнда апоҳида меҳр билан кўйла-нади. Тарихий манбапарда ёзилшича, юл асполар муқаддам ҳатто бу ерда ўстрилладиган отпарни беришдан бош тортганни учун, фаргонапиклар устига Хитой қўшиннларни бостириб кепган экан. Хуласа, от эмисизда ҳаммиша апоҳида эъзозланадиган жонибор ҳисобланган.

Бугун шу айдан давом этайтими? Афуслу, ҳамма жойда ҳам бу саволи ижобий жавоб олиб бўлмайди.

Самарқанд отчопарнида вулидаги кепган вазият, бу ердаги сара, чавандоз отпар қаровспиклар, ҳожасизлик тифайли бирон-кетин ҳалок бўлаётганинги ҳуслига бир-чеки тілдан бўён гап-оз юради. Пекин... чора юрғиландек бўлало-ю, аммо отчопарнида ахвол кундан-кун-

бундан бир йил мукаддам оғир молиявий қўйинчиликларни бошдан кечираётган отчопар бутун ускунаю отпарни билан Самарқанд туманининг «Зарафшон» жамоа хўжалигига берib юборилди. Кўччилик «Энди отпарнинг кўриш тўлиб, нобуд бўлшиш тўхтар», деб Ўйлаган эди. Бирон... аввалинни оз бўлса-ла, арпа еб турган чавандоз отпар энди сомонга қараб колишидан. Чет энлик ишиқбозлар ҳар қайси учун ўн минглаб доплар тўлашга тайёр отпар эса баъзиди... чўпонлар пода боқища миннадиган уловга ҳам айлантирилди. Оқибатга факат кейнинг уч ой чинда бу ерда бир неча бор республика отчопарнида ўтказилган мусобақаларда сорони олиб, олиқшага сазовор бўлган зотдор қорабайирларнинг учитаси нобуд бўлан.

Ҳозир ишиқбозларни бир нарса Ўйлантираяпти: Самарқанд отчопарнида иккича тілдан бўён давом этайтида машмашанинг охирин юрнашимиз? Ёки аслида барча зотдор отпар юқолиб, унинг факат «отчопар» деган номигина қолганими?

Музаффар МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ча иш ҳақи чиқипти, ҳалиги иккимillion сўм шундан чегириб қолинади, холос.

Умуман, ҳамма замонларда ҳам пул бош ма-салада, асосий мезон бўлган, ҳозир ҳам шундай. Янги йил арафаси кунлари «Пахтабанк»даги иккимillion сўм иш ҳақини олиш қийин бўлди -- банк бошқаруви раиси Эгамбердижон ака Тангиркуловга Иброҳим ака: «Нега ўзимизнинг пулимини ўзимиз ололмаймиз?» деб қўнгироқ қилган эди, Тангиркулов одам тушиуни қийин бўлган жавобни айтди. Аммо Иброҳим ака: «Эгамбердижон акамга ергата ҳам иши-миз тушади. Шунинг учун бугун у кишининг кўнглига қарайлик, айттанини қилалини!» дейдиган одам эмас -- шарта Эгамбердижоннинг Термиздаги каттасига: «Бу -- қандай чиқин гап?» деб қўнгироқ қилди. Биласизми, бу ердан ҳам иш битмади, аммо Иброҳим ака қарааб ўтирадиган одам эмас, жойида ўтириб Тошкентга чиқди. У ёқдан айтишди:

-- Э-э, Иброҳим ака, бемалол, ўзингизнинг пулингиз ўзингизни-ки, уни ҳеч ким саб кетолмайди... ва ҳоказо ва ҳоказолар.

Эртага байрам деган куни Иброҳим аканинг одамлари иккимillion сўм шундан бўллади.

миллион сўмни қарсиллатиб санаб олди. У ана шундай одам. Ва ўзининг бундай ҳаракатини қаҳрамонлиги билан боғламайди. Меҳнаткашларининг иш ҳақини вақтида топиб бериш ҳар бир раҳбарнинг асосий вазифаси, деб ҳисоблайди.

Иброҳим ака шундай одам бўлганлиги учун ҳам, колхоздаги еттита қишлоқнинг ҳаммаси табиий газ, ичимлик суви билан таъминланган. Бешта сартошона, 8 та медпункт, тўртта чойхона, новвойхона, этикдўзлик, дурадгорлик, темирчилик, радио-телефизор со-злайдиган устахоналар ишлаб турипти. Ҳўжалик аҳли гиши деб, оҳак деб, бир жойга юрмай -- иш ҳақига ёздириб олаверади. Марказий қўргонда жуда-ҳашаматли чойхона қурилмоқда.

Энг муҳими, бу йил ҳўжалик ўз шакар заводига эга бўлади. Бир йилда 6 минг тонна шакар, 1,5 минг тонна спирт ишлаб чиқарадиган бу корхона Фаранг, Жанубий Курдия ишибалармонлари билан ҳамкорликда курилади. Бундан ташқари, Олмон тадбиркорлари билан ҳамкорликда мева шарбати ишлаб чиқарадиган корхона курилиши ҳам шу йил бошланади.

Хуллас, Иброҳим Файзуллаев шундай одам. Шунинг учун мен бу одамни «замонасоз» эмас, «замонабоп» деган эдим.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ОНА»ДЕГАН ТИЛЛАРИНГДАН ЎРГИЛАЙ

Файзихон опа эрталабданоқ шошиб қолди. Тўйга айтувчи бола бу ёқда қолди, ўзи қуни-қушиналаринида ошиқо.

-- Ҳалиям ўтирибсизми, қўшини, -- гиҳонлик қилди у.

-- Ҳўзаси жавоб бергича бўлмай, Файзихон опа иккичи қушиналаринида ошиқо.

-- Тўйининг бошида ўзингиз турасиз, -- тайинладан кейин боша-ши киласиз, ҳўпми, ўргилай?

Она шу куни маҳаллани айланив чиқди. Нижоят, кечга бориб ҳўвига карши-сурнайр билан келин кириб келди.

Файзихон опа унинг истикбалик пешв ёзиб, бағрига босиб пешонасига ўтиди.

Кўшилиб турган ўзини ҳам шундай қолди. Она уларни осто-насига опоқ поиноз солинган уза бошлар экан, кунгли алланечук бўйиб кетди, томогига алланима тикилгандига бўлди, кузларида ўз курниди.

-- Улар тирик бўлишганида тўйбошилик қилиши масиди,

юли билан келишини кўриб бошлари осмонага етмасиди, -- ўзи билан ўзи гаплашди Файзихон опа.

-- Тақдир деганлари шу экан да.

Беморлар келган ажал ёғига Ибодатхонинг ҳаётини сўндиради. Ҳали эсни таниб улгурмаган иккича қолди. Ибодатхон опа келин кириб келди.

Файзихон опа унинг истикбалик пешв ёзиб, бағрига босиб пешонасига ўтиди.

Кўшилиб турганда тўйни бошларни келин кириб келди.

Файзихон опа турмуш курган, рўзгорнинг ачич-чучигини татиган аёл эди. Мўйдинжонсон хонадонга келгач, уй шишиларни изга солди. Арофатхон билан Шарофатхоннинг бонини салади. Ибодатхонсон бағридан қўймай «опогон», «дўйбогим», деб эркалди. Уларни оқ юваб кетади. Болалардан мөхринги, ширин сўзини, юз-қўзидан эса табассумини аямади. Рўйхушлик бермад, огушига оғирлаб юрган болалар уни бора-бора «я», деб атайдиган, огушига таллинашгандига бўлшиди.

Кўшилиринг ҳадемай бўши етиб қолади, дабаси, -- деди у Мўйдинжон опа.

-- Ибодатхонни турмушни боса олармискин, болаларимга ўтириб қолади.

Болалар опа келин кириб келди.

Файзихон опа турмушни боса олармискин, сиғнишни ёнга ўтириб, аста гап бошлади:

-- Бу ўзи битта ишлажиги -- Мўйдинжон бор эди, уям кетди.

Иссиғингни борида кўрта-тўшагингни ўйгаштириб мен билан кетганинг маъқумликин?

Аксасига бу гапни ўзига оғир бўтди, бошидан муздай сўзи кўйиб юборгандай бўлди.

-- Аким оғирлаб ҳўяниб, Файзихон опанинг акаси...

Избоскан туманинг 11-мактаби ишловчи Файзихон опа

Жабборованинг шодлигига олам ториқ қизгудай. Ахир нега қуонимасин. Эд олдига дастурхон соляни, юртга оши беряяти, қўшини оқу қораси, суннаги тоғи Ибодатхонсон уйлантирилди.

Ками эзиши шу шодиёни Ибодатхон билан Мўйдинжон ҳам бўлса. Узди Ибодатхон билан келини Молахонни двера тўрида кўйиб бошлари осмонага етмасиди.

-- Нима бўлди, ўйлајпизми? -- Базм оғирлаб, дўстлари, қайлигининг дуғоналари қуршовидаси оқ, опоқ либоси келини ясатишик, уйлағирик ҳаётнига иштиёғига топшишар экан.

Ибодатхон опа келин кириб келган кўнглини, айни кўнглини, ая?

Файзихон опа сочқин хайларини ўйгаштириб олди. Тескари ўзирилб, куз ёшларини шошиб-ниша артиб.

-- Айтинг аяжон, ким сизни ўйгаштади?

Файзихон опанинг кўзлари пириради, ўтиқди, юзини ўзи-ни юзига босди.

-- «А» деган тилларингдан онагинанг ўргилсан, болам, -- шишилради унинг лаблари.

Олилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ибодатхон армия хизматини ўтаб қайтганди, беҳад согиган опа уни ачнагача бағридан қўйиб юборолади, сунг айтади.

1. СИЗГА ПУЛ БҮЛСА БҮЛДИ...

...1995 йилнинг 23 июль куни Қўқондаги политехникумнинг Учкўплик тумани, Сариқўргон қишлоғида жойлашгай оромгоҳига тергов ва суд жараёнидаги аниқлашнинг имкони бўлмаган бир гурӯҳ меҳмонлар ташриф буоришиди. Шу ерда қоровул бўлиб ишловчи Шуҳрат Усмонов жой етарли бўлмаганлиги учун, ўзи оила аъзолари билан бирга яшаётган хонанинг айвон қисмини ҳам меҳмонларга инъом этди. Ҳаттоқи ичкарида ухлаб ётган ўғилчасининг остидаги тўшакни ҳам уларга сугуриб олиб берди.

Мусулмончиликнинг ёзилмаган қонун-коидаларига мутлақо тўгри келмайдиган меҳмоннавозлиқдан ранжиган Зебо турмуш ўртогоғига «Сизга пул бўлса бўлди, оилантиз яшаб турган жойга ҳам бегоналарни кўяверасиз», -- деди. Бечоранинг айби шу. Шуҳрат эса бу гапни ҳақорат сифатида қабул қилди ва хотинию бола-чақасини сўқиб ҳайдади. Ўзи эса меҳмонлар билан базми-жамшид қураверди.

Эртаси куни эса қишлоққа бориб, 9 килограмм пахта ёги сотиб олди. Уни ўйига элтиб қўйишини жияни Султонов Анварга буюрди. Яна улфатлар билан арақўйлик авжга минди.

Соат тахминан йигирмаларда оёғини судраб уйига кириб борди. Ўртада яна жанжал бошланди. Ноилож қолган Зебо чорбог томонга қочди. Аммо ваҳший қиёфага кирган эр бир зумда унга етиб олди ва дуч келган жойига уриб, қирқ олти марта жароҳат стказди, бўгди... Энди Зебо қаршилик кўрсатмасди. У бундай бедодликка, таҳқирга, дўйпослашга ва бўғишга бардоши етмай омонатини топширганди.

Учкўплик тумани ички ишлар бўлими ходимлари қотилни кўлга олишиб, тинтуб пайтида уйидан 34 грамм, оромгоҳдаги қоровулхонасидан 53 грамм гиёҳванд модда топиди.

Фарғона вилоят судининг жинойи ишлар бўйича судлов ҳайъати 1995 йил 21 ноябрь куни мазкур қабоҳатни атрофлича мұжқама қилди. Лекин судланувчи ўзига билдирилган айбларни рад этди. Гўёки у меҳмоннавозлиқнинг иккичи куни қишлоғига келиб, 9 килограмм пахта ёғини харид қилиб, жинанидан берib юборгану, улфатлари билан соат 20ларга қадар ичкилик истемол қилишган. Кейин уйига қараб йўл олган. Кўчада онаси учраб, «Маст бўлиб қолибсан, уйга кириб дам олгин», деган. У онасининг гапи билан ичкарига кирганда, хотини Зебо фарзандлари билан чой ичиб ўтирган экан. У ҳам бирга чой ичган. Кейин мастиликнинг зўридан кара-вотда ухлаб қолган. Хотини эса қизи билан бирга ўзидан тахминан 2 метрларча наридаги сўрида дам олган. Эрталаб соат 5 ларда қизи йиглаб ўтириб юборган. Караса, турмуш ўртоги ўрнида йўқ, бўйнидаги маржони, сочиаги қисқичлари сўри олдида тушиб қолган. Оёқ излари чорбог томонга қараб кетган, бориб қараса, Зебомаржона олдида қип-ланғоч ҳолатда ётган. Онаси келиб кўриб, унинг аллақачон ўлтанинги айтган.

Бу ўйирмалар чўкаётган одамнинг хасга ёпишишидай гап. Наҳотки маст одам ўзидан тахми-

нан икки метр нарида ётган хотини зўрлаб ўлдиришади-ю, унинг бақир-чақирини эшитмайди? У эшитмаган тақдирда қизи эшитарди-ку?

Қолаверса, гувоҳлар ҳам бу сафар ҳақиқатни айтишди. Мархуманинг онаси Сораҳон Султонова қизи кўёви билан унча яхши яшамаганлигини, кўёви уч марта судланганлигини, спиртли ичимлик ичгандан кейин кўринган одам билан жанжаллашишини, 1994 йилда қизини қаттиқ тепганлигини, шу баҳона касалга дучор бўлганлигини айтиди.

лан тунаб қолишга кўндириди. Чекка қишлоққа олиб кетди. Бир уйга бордик. Дарвозага қулф осилган экан. У, мен ҳозир қалитни олиб чиқаман, деб гойиб бўлди... Тахминан уч соатча машинада ўтиридим. Кейин тушиб, у кириб кетган нарироқдаги уйга яқинлашдим. Бу ўйинг дарвозаси йўқ эди. Секин ҳовли томонга мўраладим. Кулғимга «ёрдам беринглар» деган овоз эшитилгач, ўша томонга юргурдим. Қай кўз билан кўрайки, мени олиб келган Акмал ака (мълум сабабларга кўра, бу шахснинг исми ўзгартириб беридяпти) бир

кириб, бояги хотинни ўлдириганимни кўрмаганингда сени бунчалар кийнамасдим. Энди бу иш бир ёқли бўлгунча Қўқондан кетасан. Паспорт олиб бериб, ўғлинг иковингни Хиндистонга ўтказиб юбораман», деди. Мен бу таклифа рози бўлмадим.

Унинг қистови билан гўёки сочи қиёфасида ўлган аёлнинг ота-насинынг бордим. Ўзимни судда ишлайман, ёрдам бераман деб, уларнинг кўнглига йўл топдим ва «об-ҳаво»ни билиб чиқдим.

Акмал ака менинг оғзимни ёпиш мақсадида Қўқондан беш хо-

қотил сифатида олий жазога ҳукм қилинишига йўл кўйғанмиз, деб ўйлардик. Ахир кўплаб гувоҳларнинг кўргазмалари, суд-тибий экспертизасининг холосалари, терлов, суд...

Аризачи билан бир кечакундуз шуғулланишга тўғри келди. Шунисига тан бердикки, ҳукуктартибот идораларини чалғитиш мақсадида қотилнинг онаси -- Ҳабиба Усмонова томонидан махсус ёлланган Ҳанифа Мирзаева «ҳамид учидан патир» қилиб берилган 155 минг сўмни оқлаш учун бутун маҳоратини ишга соглан. У билан биргаликда тузилган соҳта сценарийни қойилмақ қилиб ўйнашга киришган. Бу лўттибозлиқдан кўланган мақсад -- ўзининг садоқатли умр йўлдошини таҳқирлаб, унинг қонига қўлини бўяган Шуҳрат Усмоновни олий жазодан олиб қолиш, унинг ўрнига ўзининг эски жамзами бўлмиш Акмални қўйиб, уни ўқса дучор қилиш эди.

Кўча савдоси билан шуғулланувчи, битта фарзанди бор, аммо ахлоқан бузуқ Ҳанифа Мирзаеванинг кўзидаги ёш соҳта бўлиб чиқди, қўлидаги ариза эса ўйдирмадан ўзга нарса эмас экан. У «айбимга икроман, шу пайтчача индамай келганим учун мени ҳам қаманглар!» -- деб айюҳданис согланди. Унинг илтимоси қондирildi. Ўз вақтида «ҳақиқий жиноятчи» тўғрисида хабар бермаганлиги учун эмас, 155 минг сўм эзвизига бир бечорага шунча ёмонлик синганлиги учун, қолаверса, мархума Зебо Усмонованинг хоти-расини оёқости қўлганлиги учун ҳибсга олинди.

**Рахмонали ҚОСИМОВ,
ИИВ матбуот маркази катта
инспектори,
милиция капитани.
Эсириян БОЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.**

ЖИНОЯТ ВА ЖАЗО

ШОМДАГИ КОТИЛЛИК

Мархуманинг синглиси Гулноза Азимова ҳам ҳақиқатни баён қилди: поччаси Шуҳрат ичиб олса, ҳар ким билан ёқалашиб кетаверади.. Ундан ҳамма кўрқади. Бу ҳовлига бегона одамнинг кириши мутлақо мумкин эмас. Қолаверса, оласи унга «Поччанг бир кунмас, бир кун мени ўлдириб кўймасда!» -- деган. Бу қотилликни фақат Шуҳрат Усмонов қилиши мумкин.

Барча гувоҳлар ана шу тариқа кўрсатма беришиди. Ҳуллас, суд жараёнидаги Усмонов Шуҳрат Зебонинг ўлимидаги тўла айборд деб топиди ва олий жазога ҳукм этилди. Биз мақолага шу жойда нуқта кўйсак ҳам бўларди. Бироқ бу воқеа гайритабийи усууда яна давом этди, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган ҳодисалар бўлди...

2. АЙБИМГА ИКРОМАН, МЕНН КАМАНГ!

Орадан бир йилдан кўпроқ вақт ўтди. Суд ҳукми ҳали ижро этилганича йўқ. 1996 йил 17 декабрь куни Учкўплик тумани ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция майори Баҳромжон Мазокиров ҳузурига кўшни Ўзбекистон туманини, Овчи қишлоқ фуқаролар йигини, Тоғай қишлоғида истиқомат қилувчи Ҳанифа Мирзаева исмли аёл кўзда ёш, кўлда шикоят билан кириб келди. Бошлиқ уни бир зум эшиттаги, деярли ўзини ўқотиб қўйди. Зудлик билан туман прокурори Мансуржон Шарапидинов билан боғланди.

Кўйида ички ишлар бўлими бошлиғи ҳамда прокурорни дастлаб довдиратиб кўйган ўша аризанинг таҳрир қилинган қисқача матнини ҳавола этмас:

«Мен оддий бир сотувчиман. Бир ака келиб, жинани қамоқда ётганини айтиди ва иккимизнинг гапимиз чиқишиб қолди. Ўша ерда биз кўп марта учрашиб турдик. Бора-бора уни яхши кўриб қолдим. Навбатдаги учрашибвларимиздан бирни «Дилшод» ресторанинда музқаймоқхўйлик билан бошланди. Кейин кино кўргани А. Набиев номли кинотеатрга бордик. Кинонинг ярми ўтиб кетганлиги сабабли, яна машинасига ўтириб кетдик. Шу куни у менни ўзи би-

аёлни бўғиб турган экан. Мен «Нима қиляпсиз, Акмал ака» десам, мени судраб кўчага олиб чиқди. Машинага ўтқазди. Йўлда кетатуриб, ким сени ичкарига кирсин, деди, дея мента дўқ урди. Кейин бир жойда тухтатиб, кўлимдан судраб пастга олиб тушди. «Мана бу Фарғона канали, сени ўлдириб, шу ерга ташлаб юборман, ҳеч қаҷон чурқ этолмайсан», -- деди. Мен эса аъзойи баданим қадтираб унга ялиндим. Ўслим Рустамжон ҳурмати кўрганларимни ҳеч кимга айтмайман, дея онт ичдим. У мента раҳм қилди. «Эшитиб ол, агар оғзингдан гуллайдиган бўлсанг, ўғлинг Рустамни Чуст томонга олиб бориб, кўз олдингда ичак-чавогини сугуриб оламан, кейин ўзингни!» -- деб огоҳлантириди.

Бир куни эртага соат 11 ларда «Роҳат» дўкони олди-га чиқишимни буорди. Чиқдим. «Ўша куни ичкарига

нали уй сотиб олиб беришни ҳам вайда қилган.

Лекин хотинига қўл теккимай жувонмарг бўлиб кетаётган Шуҳрат Усмонованинг ҳам худай менинг болам каби фарзандлари бор. Қолаверса, онаси ҳам мен каби она-ку!

Бўлди, етар, Акмал мени нима қилса қилаверсан. Шу пайтчача ундан қўрқиб, бу ҳақда ҳеч кимга айтмадим. Ана шу айбим учун ўзимга ҳам чора кўришларингизни сўрайман...

-- Хўш, аризанинг оқибати нима бўлди? -- деб сўрадик сұхбатдошимиздан тўққиз варақдан иборат икрорномани ўқиб бўлғач.

-- Оқибати аксинча бўлиб чиқди, -- деб кулди Б. Мазокиров. -- Аммо аввал довдираф қолганимиз рост. Наҳотки янгилишган бўлсак, наҳотки бир бегуноҳни

ҚИНГИР ИШНИНГ ҚИЙИГИ... ҚИРҚ СОАТГА ҚОЛМАЙ ОЧИЛДИ

Божхона ходимларининг гумони тўғри чиқди: энг аввало, вагон қўриқчисини худо урган экан. Бўлмаса пулга учиб, шундай қабиҳликка қўл урармиди...

очилди. Божхона ходимлари ҳар иккала тутунни ҳам топиб олди-лар. Сирли тутунларнинг биридан 950 грамм, иккинчисидан 12 кило до 250 грамм қора дори чиқди. Бу огулар ўтиб кетганида қанча одамлар бошига фожиа ёғдириши мумкинлигини бир тасаввур этиб кўринг-а. Шўринг кургур қўриқчи эса бўғини ўйламай, нуқул Ҳужандада оладиган долларидан жудо бўлганига ачинарди.

Душанбедан йўлга чиқаётган поездларнинг кўпчилигига ажал уруғи ташувчилар уз қуриб олгани сир эмас. Ўша куни «Душанбе -- Москва» йўналиши бўйлаб қатновчи йўловчи поезднинг бир вагони божхона кўриқидан ўтказилганида ҳам, 1200 грамм қора дори топиди. Бу хавфли юк милиати тоҳки бўлса ҳам, Россия Федерацияси фуқаросига айланиб қолган ва ҳозир Пермь вилоятининг Бергенний шаҳрида яшовчи И. Гадовга тегишил бўлиб чиқди.

Шу поездда кетаётган душанбелик Зокир Дўстмуородов ҳам гиёҳванд моддаларни сотиб, бойлик ортиришта ўрганиб қолган

экан. Огуфуруш бу гал 6150 грамм гиёҳванд модданни вагон-рестораннинг бир бурчагига жойлаб олиб кетаётганида қўлга тушди. Мана энди ҳар иккала устамон Термиз шаҳар темир йўл транспорти ички ишлар бўлимида бошларини ҳам килиб ўтиришибди.

Куни кечакундуз Ҳонгент -- Москвада йўналиши бўйлаб қатновчи поезд вагонлари божхона кўриқидан ўтказилгаётганда, яна бир қорадоришуриш қўлга тушди. У марғилонлик Роза Саранцева бўлиб чиқди. У 6763 грамм қора дорини Москвага олиб кетаётган экан.

Ҳайрон бўласан киши, ойдек аёл қандай қилиб бу боши берк кўчага кириб қолди экан? Гиёҳвандлик фожиалар уяси эканлигини наҳотки у тушунмаса? Мана энди ўз қилмишига пушаймон бўлиб ўтириби. Афсуски, кейнинг пушаймони ўзига душман.

**Жасур НОСИРОВ,
республика Давлат солиқ
кўмитаси матбуот хизмати
раҳбари.**

• ИСЛОХОТ КУРТАКЛАРИ

Баъзида «Тадбиркорликнинг ҳам географияси бўларканми?» деб ўйлаб қоласан киши. Айтайлик, Навоий вилоятини бу борада қўши Бухоро билан солиштириб бўлмайди. Тўғри, ишбилармонлик ким кўп сакич сотгани билан ҳам ўлчаммайди.

Шу ўринда фикримизга ойдинлик киритиши учун кичкина бир мисол келтирайли. Нуротада мармар қазиб олинади. Бироқ бу ерда замонавий чёт эл технологияси асосида унга ишлов

нинг нархи бошқа жойларга нисбатан анча арzonлиги диккатимизни тортди. Масалан, Самарқандда ишлаб чиқариладиган «Сино» советтичи Тошкент дўконларида 21 минг сўм бўлса, бу

Италия технологияси асосида ишловчи нон комбинатининг курилиши ҳам мўлжалланмоқда. Улар ишга тушга, яна 50-60 та янги иш ўрни пайдо бўлади. Ҳозирча фирмада 100 нафар дан ошиқ киши фаслият кўрсатаятти.

Мулкдорнинг кўнглини топиш кийин. У доимо фойда олиши, соликни вактида тўлаш пайдидан бўлади. Лекин унинг ҳали ёзилмаган, виждан амри билан бажариладиган бурчлари ҳам бор. Булардан бироқ -- саҳоватшаликлир.

Ривожланган мамлакатларда бу ҳодиса аввал реклама, пировардидан... рақобати вазифасини бажаради. Бизда эса одамийлик, инсонпарварлик каби хиссалалар устувор санаади. Вилоятда шунча йил ишлаб, «Тинчлик» фирмасининг хайрия учун ундаи қўйдик, бундай қўйдик, деган хабарини эшиттанинг йўқ. Ҳатто у ҳомийлик қўйган шоҳморт турнири ҳам маҳаллий матбуотда камтарона ёритили. Ҳолбуки, фирма ўтган йили ҳам жами ярим миллион сўмлик хайр-эҳсон

«ТИНЧЛИК»КА

берадиган бирорта ҳам қўшма корхона йўқ. Бухорада эса Италия технологияси билан жиҳозланган иккита ана шундай корхона мавжуд.

Аксига олиб, у ерда мармар йўқ. Шу боис улар хомашени Нуротадан олишади. Конимех туманидаги бой заҳирага эга бўлган туз конидан бальзи вилоят вакиллари тури тўйлар билан «хомаше» олиб кетишиди. Ва уни ўзларида ювуб, майдалаб, қадоқлаб савдога чиқармоқдалар. Нафасат Конимех, балки ҳар бир вилоятда ҳам шундай ҳолатни кузатиш мумкин. Қолаверса, Навоийнинг ўзидағи иккита туманини ҳам тадбиркорлик борасида бир-бирига киёслаб бўлмайди. Масалан, Кизилтепа ва Навбакор туманлари тадбиркорларининг иқтисодий ахволи турлича. Бугун қизилтепалик тадбиркорларининг амалга ошираётган ишлари ҳақида ҳикоя қилиб, нафасаткорларини ҳайратта солиси -- писта ҷақишдек оддий нарса. Улар ҳеч бўлмаганди: «Ҳа, энди, у ерларнинг одамлари азаддан бой яшашиб-да», деб қўйишиди. Лекин боййик тадбиркорга ўзидан-ўзи ёр бўлавермаган, ҳеч қачон худуд танлаган эмас.

Биз ҳикоқ қўймокси билан «Тинчлик» фирмаси вакиллари ҳам аввалдан бой одамлар эмас эди. Улар ўз фаолиятларини «Тадбиркорбанк»дан олинган 250 минг сўмлик қарз эвазига бошлашганди. Бугун эса уларни кўпчилик билади.

«Тинчлик»чилар дастлаб беш ичиш ўринли тикув цехини ташкил этишиди. Аввалига бу ерда болалар кийим-кечаги, ҷашиб ва шунга ўхшаш «мода талаб қўлмайдиган» товарлар ишлаб чиқарилди. Ишлар юришиб кетта, маҳсулотларни ўз дўконларни орқали сотишни йўлга қўйишиди. Ҳозир фирманинг Москва, Навоий шаҳарларида биттадан, Зарабшонда тўртта, Кизилтепа туманида еттига дўкони ишлаб туриди. Фирmanın ўтган йилдаги товар обороти 182 миллион сўмни ташкил этиди. Бу 1995 йилга нисбатан 3,5-4 баравар кўп, демакдир. Фирма супермаркетида эса 920 дан ортиқ турдаги товарлар мавжуд. Австрия, Италия, Германия, Туркия, Грузия, Россия каби мамлакатлар билан алоқа ўрнатилган.

Фирма дўконларидағи товарлар-

ХАВАС

КИЛАМИЗ

ерда 16 минг 500 сўм қилиб белгиланган. Қизиги, уларнинг йўл ҳархатлари деярли бир хил. Бунинг сабабини фирмра рахбари Истам Холиқовдан сўрганимизда,

у шундай қўйдиди:

-- Ким молини қанчага сотиши -- унинг шахсий иши. Лекин мен бир сўм пулиминг ҳам дўкон пештахтасида турби қолишини истамайман. Фирмада нарх-навони ўрганидаган ходимларим бор. Улар ҳар куни шаҳар айланниб, нарх-навони билиб келишади. Товарлар баҳосини шунга қараб ўзgartириб турмиз.

Истам Холиқовнинг айтганлари нафақат тадбиркор, балки оддий одамининг ҳам «тишига тегиши» ҳеч гап эмас. Сабаби, бозда «фирма шаъни», «фирма фархи» каби тушунчалар ҳали урф бўлгани йўқ. Муддати ўтиб кетган товарлар билан бамайлихотир савдо килаётган айрим фирма ва «сақлонлар» доимо бир марталик мижозга умид боғлашади. Бунга, албатта, бозда ҳали рақобатнинг тўла шаклланмаганини ҳам сабаб бўлмоқда.

Навоий шаҳрида шу пайтacha ягона бўлган сут комбинати бор. Четдан қараганда, у билан рақобат қиласидан корхона йўқдайди. Комбинат ҳозир буткул «ўтириб» қолган. У ҳатто сут стказиб берадиган ҳўжалик ва фермерлардан ҳам кўп миқдорда қарздор. «Тинчлик» фирмаси ҳозир ана корхона билан рақобат қолишига бел боғлаган. Айни пайтда Туркиядан сутни қайта ишлайдиган усуналар олиб келиб, ўрнатилмоқда. Қизилтепа туманининг «Зармитан» жамоа ҳўжалигига шундай корхона мавжудлиги учун «Тинчлик» чилар уни Навоий тумани ҳудудида бунёд этишияпти. Бундан ташқари,

тадбирларини амалга оширган эди. Туман «Соғлом авлод учун» ўзмасига 90 минг, вилоят ёшларининг «Камолот» ўзмасига 46 минг, Навоий шаҳар «Нуроний» ўзмасига 44 минг, вилоят болалар ўзмасига 22 минг, Улишкент ѕиҳалоти ободончилигига 35 минг сўм миқдорида мoddий ёрдам кўрсатди. Бундай мисолларни яна давом этириш мумкин.

Ҳозир ҳар бир фуқарога ҳалол меҳнати, тадбиркорлиги билан бойиш имкони берилган. «Тенглаштириш» анъанаидан буткул воз кечилган. Зоро, бойлари кўп мамлакат бадавлат бўлади, ҳамма ҳавас қилиди. Шунинг учун ҳам Навоийликлар «Тинчлик» фирмасига ҳасад эмас, ҳавас қилишади.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбери.

ГИШТ ЎРНИДА... СОПОЛ ПЛИТА

«Минокор» ҳиссадорлик жамиятида аввал Италия технологияси асосида сирланган плиталар ишлаб чиқариларди. Эндиликда гиштсизон сопол плиталар тайёрлаш ҳам йўлга қўйилди.

Шу мақсадда Германиядан зичловчи қолиплар келтирилди. Ҳозирги кунда корхонада бир кечакундузда 150 -- 200 квадрат метр ҳажмда шундай маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Унинг сифати эса аъло даражада. Шунинг учун гиштсизон сопол плиталарни ҳарид қилишга ҳатто Бухоро, Хоразм, Кашиқдарё ва Самарқанд вилоятларидан ҳам кўплаб харидорлар келишаётir.

Манон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбери.

... У йиллар ортда қолди. Бу кун мажлисга боришини истамаган одамни ҳеч нарса билан алдаб бўлмайди. Негаки, дўконларда ҳамма нарса керагидан ҳам ортиқ бисер. Лекин барибир мажлислинг ўтказиб белгиландиган. Ҳўш, энди ҳандай усуслини кўллаш даркор! Агар мента шу саволни беришса, «Кимматли вақтини сарфлаб мажлислига келтган киши учун зарур бўладиган нарсани ўйлаб топиш керак-да», деган бўлардим. Лекин ўша нарса нима? Ҳамма гап шунда...

Кохоз-совхозларда ўтказиладиган ўйиллик эслайлик. Унда дастлаб кун тартибидаги масалалар эълон қилинди. Маргуза, сўнг музокаралар... Ҳўжалик раҳбарининг узундан - узоқ, фиж-фиж раҳамалар билан тўлган маъруси башланади. Кейин музокара учун олдиндан белгиландиган кишилар бирма-бир чиқариларди. Уларнинг ҳар бирি «Фалончиев ўз докладирида айтганидек» ва ҳоказо сўзлар билан ўз музокарасини тутатаверарди. Янги гап, янги фикр йўқ. Сўнг шу билан узундан-узоқ ва зеркарили мажлис «ўз олдига қўйган вазифа»ни адо этарди. Лекин бир нарса ноаниклигича қоларди. Шу йигинда қатнашган кишилар ўзлари учун нимани олди? Дехқон кўнглигидагини айти олдими? Уни йил бўйи нималар кўпроқ безовта қўйган эди? У ҳандай шароитда ишлади? Мехнатига ҳандай ҳақ олди? Бундан кўнгли тўлдими ё

йўқми? Йил давомида унинг кўз олдиди ҳандай ноҳақликлар рўй берди? Майли, бунга-ку ўрни берилмади. Аммо бўлган ва бўладиган ишлардан ташқари, ийл -- ўн иккى ой тер тўкиб ишлаган одамларни ўртагани кунга умидлантирувчи, кўнгилларига илиқлик солиб, эрта баҳордан иш бошлаши учун илҳомлантирувчи бирор сўз айттилди? Албатта, йўқ. Чунки бундай сўзлар «йигилиш плани»га киритилмаган. Шу жиҳатдан ҳўжалик раҳбарию унинг ўтказажак мажлислинини темир роботнинг олдиндан программалаштирилган хатти-ҳаракатларига ўхшати мумкин эди.

Аслида йигилиши дегани нима ўзи? Менингча, уни оддийгина қилиб, жамоанинг юзмазу мулоқоти деб тушуниш керак. Бу мулоқот жонли ўтиши, дилдаги гаплар тилга чиқиши, сўнг зарур бўлса, ўргада -- жамоа мұхомасида ҳал этилиши зарур. Мен биргина жамоа ҳўжалик йигилишидан мисол келтирдим, холос. Лекин нима кўп, корхона ва ташкилотлар кўп соҳаларда эски қолиплар янгиланди. Бироқ мажлислар тартибида-чи? Бунда ҳеч нарса янгиланди, хисоб. Энди ўйласам, ўшанда қишлоқликларни мажлислардан бездирган нарса ундағи расмийлик ҳолати экан. Расмийлик бор жойда эса самимийлик бўлмайди. Бу иккиси бир-бирига зид. Қишлоқ ҳалқи самимийликни ошкорални қадрлайди, гапни чўзиб ўтирамай, унинг пўсткалласини айтиб кўялган одамларнинг «зўр» деб билишади.

Шаҳар йиллардаги яна бир воқеа ёдимга тушади. Навбатдаги йигилишида музокаралар давом этаётган чоғда, илғор ҳўжаликнинг маккажӯхориҷилик бригадаси ишчиси -- ёшгина қиз сўз сўраб, ўрнидан турди. Уни минбарга таклиф этишиади. «Сизлар бу ердан туриб, «у ҳўжалик ундоқ, бу бригада бундоқ деб гапириб ўтирибисизлар, -- дейди у. -- Лекин бизнинг бузилган, занглаган техникаларимиз макказорнинг ичиди ётиди. Мен истардимки, сиз, раҳбарлар макказор ичини бир оралаб, бизнинг ҳандай шароитда меҳнат килаёттанимизни кўрсангизлар, биз билан бу ерда эмас, ўша жойда сұхбатлашсангизлар, бунинг фойдаси кўпроқ бўлар эди!»

Гулдурос қарсаклар бўлди. Эсимда, кўпчилик ўша қизнинг гаплари, умуман, ўша йигин ҳақида анча вақтчача бир-бириларига сўзлаб юришиди.

Мен бугун «Йигилишларнинг тартиби ва таркибини буткул ўзгариши керак» деган фикрдан йироқман. Фақатина, мажлис тартибида ўта расмий «сафсата»лар эмас, балки оқилюна, содда нутқ, самимий сұхбат, инсоний мушоҳадалар ва ниҳоят, очик-оидинлик бўлса, деб ўйлайман. Кечаги кунларга учун тикилган либос бугунга торлиқ қиласиди. Ўз либосимизни ўзимиз тикишимиз, уни ўз кўлимиз билан безашимиз лозим. Ўзгача фикрлаб, ўзгачароқ яшашимиз керак бугун.

Гулчехра ЖАМИЛОВА.

Сирдарё вилоятида ип-йигириув корхонаси ишга тушди. Бу ерда ўрнатилган жиҳозлар ѹилига 129 тонна иккى турдаги маҳсулот тайёрлаш имконини беради.

СУРАТЛАРДА: (чапдан) йигириувчи Н. Курбонова, корхона директори ўрнобосари М. Заиров, операторлар Ш. Каримова ҳамда Н. Шеркулов; йигириувчи М. Санаева.

Б. ТЎРАЕВ олган суратлар.

ДУШАНБА, 3

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонги дам олиш дастури. 8.00 – 8.30 «Хафтанома».
- 8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ўлкамизда ким?». «Лотпол тизмалари билиб». Манзарали фильмлар.
- 8.55 «Сарном из ихро».
- 9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп кисмли телевизион бадий фильм. 3-фасл. 24-кисм.
- 10.00 Янгилликлар.
- 10.05 «Илим ўзликни билмақдир». Публицистик курсатув.
- 10.30 Эртаклар – яхшичка этаклар. «Сусаний». Хоразм давлат қўйирчок театрнинг спектакли.
- 11.10 «Вазият комида». Телесериал.
- 11.55 Доши Зокиров номидаги ҳалқ чолгу оркестрининг концерти.
- 12.25 «Уран сайерасининг йўлдоши». Бадий фильм.
- 14.00 – 14.05 Янгилликлар.
- 17.55 Курсатувлар тартиби.
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Ўзинкорника» намойиш этади: «Ватан хизматида». Ҳуқумати фильм премьера.
- 18.20 «Гашабус». Тадбиркорлар қўйик-тандоли.
- 18.40 «Морена Клара». Телесериал.
- 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).
- 19.50 Эълонлар.
- 19.55 Биржа ва банк ҳабарлари.
- 20.15 Оқшом эртаклари.
- 20.25 Эълонлар.
- 20.30 «Ахборот».
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Буюк келажак сари.
- 21.20 «Дилнавоз садолар».
- 21.30 «Сирли сандик». Телевизион ўйин.
- 22.30 «Майнавият». «Навоаҳор» тароналари.
- 23.30 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп кисмли телевизион бадий фильм премьера. 3-фасл. 25-кисм.
- 23.55 «Майнавият». «Хадислар».
- 23.50 «Ахборот».
- 23.55 Тунгич анонсалар.
- 00.15 – 00.25 «Ватан тимсоллари».

- 19.50 Эълонлар.
- 19.55 «Офисино» баридан чиқсан фирибгарлар. Телесериал.
- 20.25 Эълонлар.
- 20.30 «Ахборот».
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Кинонигоҳ».
- 22.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
- 22.55 «Акс».
- 23.15 «Ишибармонлар хафаси».
- 23.35 – 00.05 «Спорт китъаси».

- 17.50 Янгилликлар.
- 17.55 «Мойвий денизингин оқ кўпиллари», «Бир хорз булган экан». Мультифильмлар.

- 18.10 Эълонлар.
- 18.15 – 18.45 Туркия телевидениеси.

- 21.40 Эълонлар.
- 21.45 «Ургимчак тўри». Телесериал. 2-серия.

- 22.30 – 23.30 Россия давлат телевидениеси.

- 23.30 Эълонлар.
- 23.35 – 23.40 Янгилликлар.

- 17.10 – 18.45 Туркия телевидениеси.

- 18.45 «Мульткарусель».

- 19.00 «Сен ҳакимида ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.

- 19.15 Эълонлар.

- 19.30 – 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадий фильм.

- 20.10 «Дурдаршан» телекомпаниясиning кўрсатувлари.

- 20.40 «Озодлик номидан». Америка тарихи.

- 21.10 Ҳозир дарс.

- 21.45 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.

- 22.35 «Соликлар ҳакимда сабоблар».

- 22.50 «Жиёт-спорт».

- 23.20 Эълонлар.

- 23.25 ТВ IV да «Немис тўлкини». 00.05 «Хайри туни!».

ЧОРШАНБА, 5

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонги дам олиш дастури.
- 8.00 – 8.25 «Ахборот».
- 8.25 «Маърифатнома». Лайлатудин кадр.
- 8.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тоғлар чорлайди».
- 9.15 Муборак Рамазон тухфаси: «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп кисмли телевизион бадий фильм. 3-фасл. 26-кисм.
- 10.05 Янгилликлар.
- 10.10 «Талаба соҳиб».
- 10.20 – 10.45 Янгилликлар.
- 10.45 – 10.50 «Динглилар».

УКУВ КУРСАТУВЛАРИ:

- 10.30 Табиимет.
- 11.00 Янги албони ўрганамис.

- 11.20 «Отапар сузи – ақлининг кўзи».

- 11.30 «Софлар аводд чун».

- 11.40 «Фермер». Тележурнал.

- 14.05 Янгилликлар.

- 14.05 – 15.20 «Тангалик болалар». Бадий фильм.

- * * *

- 17.55 Курсатувлар тартиби.

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.20 «Чаритош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот» (рус тилида).

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Болалар учун. «Кувонклар даврасида».

- 18.20 «Осталилар – ақлининг кўзи».

- 18.30 Эълонлар.

- 18.45 «Тағифот».

- 19.20 «Мезон». Музик.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот».

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот».

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот».

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот».

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот».

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.

- 19.30 «Ахборот».

- 19.40 Янгилликлар.

- 19.50 – 20.00 «Ватан тимсоллари».

- 18.00 Янгилликлар.

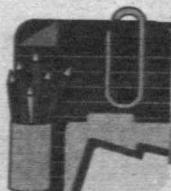
- 18.10 Эълонлар.

- 18.45 «Ерлитош». Мультиплам.

- 18.45 «Дойче Велле» тақдим этади...

- 19.20 «Ором онлари». Концерт.

- 19.25 Эълонлар.
- </

АПИФЕН

мушак оғриқларини
қолдирадиган ишончли,
самарали восита.

Кунига уч маҳал
1-2 таблеткадан.

Шаҳар дорихоналарига мурожаат қилинг.

ср / сурхон афжантта фарма циматас

Эркаклар бақувват
бўлиши керак

СТАМИНА

Шаҳар дорихоналарига мурожаат қилинг.

АЛКОСУЛ

гепатитдан ва сурункали
ичкилиқбозлиқдан
жигар хасталанишидан
сақлайдиган восита

Шаҳар
дорихоналаридан
сўранг

ср / афжантта фарма циматас

МИНСК АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИННИГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ РАСМИЙ ВАКИЛИ "ЎЗБЕКМАЗСЕРВИС" К.К.

- МАЗ туркумидаги автомобилларни /бортли, самосвал, шатакчи/, шунингдек, уларнинг тиркама ва ярим тиркамаларини сотувга чиқаради.
- ЯМЗ-236 ва ЯМЗ-238 двигателлари сотилади.
- Эҳтиёт қисмлардан танлаб олиш мумкин.
- Шунингдек, орқа кўприклар, редукторлар, генераторлар ва МАЗ туркумидаги автомобиллар учун бошқа кўплаб қисмлар сотилади.

ҲАҚИ СҮМДА ПУЛ ЎТКАЗИШ ВА ВЕКСЕЛДА ТЎЛАНАДИ.

- 9,2 кг.ли тунука идишлардаги томат пастаси, қурилиш бўри зудлик билан сотилади.

**"ЎЗБЕКМАЗСЕРВИС" К.К. -
Бўладиган баҳо, Аниқ-тайин иш.**

Манзил:
Тошкент ш., 8 Март кўчаси, 57.
Тел.: 91-68-94. Факс: 91-64-06.

Тадбиркорлар, фермерлар, ҳунармандлар!

"ТАШАББУС"

ТАНЛОВИ

фаолиятингизни намоён этишда
қулай имкониятдир!

Ташкилотчилар: Ўзбекистон Давлат мулки қўмитаси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, "Бизнес-фонд", "Мадад" суғурта агентлиги, "Пахтабанк", "Ўзтадбиркорбанк", Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорларни қўллаб-кувватлаш фонд, Осиё-Европа Траст компанияси, "Ўзинвестлойиҳа" инжиниринг компанияси.

Танловда: ўз фаолиятларида юқори кўрсатгичга эришган кичик ва ўрта корхона эгалари ва раҳбарлари, фермерлар, хусусий тадбиркорлар, ҳунармандлар иштирок этишлари мумкин.

**Танловни ўтказиш муддатлари:
1997 йил**

**Туман (шаҳар)ларда
Вилоятларда
Республика босқичида**

1 февралгача
25 февралдан 5 марта
15-20 марта бўлади

Республика, вилоят танловларида фахрли ўринни эгаллаганлар 3-12 миллион сўмлик имтиёзли кредитлар, қимматбаҳо мукофотлар оладилар. Уларнинг фаолиятлари ва товарлари мамлакатимиз ва хорижда тақдимот (презентация) қилинади.

Танловда иштирок этиш учун аризалар Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамда бошқа ташкилотчиларнинг жойлардаги идораларида қабул қилинмоқда.

**"Ташаббус" танлови
ташкилий қўмитаси.**

**Хархуни
капсуласини
қабул қилиш
экансиз, сиз ўз
терингижни
мусоффо қилисиз,
гўззалик ва
маймиллик бажш
зтоси.**

**Бьюти
плюс**

**Сизнинг
бардам ва
гўззалигининг,**

**Шаҳар
дорихоналаридан
сўранг**

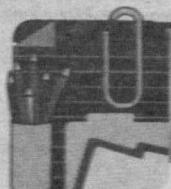
ср / афжантта фарма циматас

М. Кориёбов номидаги академик ҳалқ ва бадий жамоалар директори,
«Шоддик» ансамбли соҳандаси
Эркин ТҮЙЧИЕВНИНГ
вафоти муносабати билан мардумнинг онла аъзоларига чукур тазхия изор этади.

Ўзбекистон Республикаси Молиян вазирлиги жамоаси Хоразм вилояти
Молия бошқармаси бошлиги Диорон Аллабергеновага отаси
Сифа АЛЛАБЕРГЕНОВИЧИ
вафот эттанилиги муносабати билан чукур тазхия изор этади.

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти жамоаси «Ўзбекистон тархи» кафедраси доценти А. Каттабосига отаси
Хасаний КАТТАБОЕВИЧИ
вафот эттанилиги муносабати билан чукур тазхия изор этади.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги қошидаги олий ва ўрта маҳсус ўқув юргизларини давлат аттестацияси, аккредитацияси ва назорати бош бошхармаси инспектор Карима Алимовага онаси
САЛИМА ҚОСИМБЕКОВИЧИ
вафоти муносабати билан чукур ҳамдадлик изор этади.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ, ИШБИЛАРМОНЛАР ВА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

"Ўзбекистон почтаси" концерни корхоналари почта алоқасининг барча турлари бўйича бутунжаҳон почта имтифоқи нормаларига мубофиқ равишда хизмат кўрсатади.

Ички ва халқаро почта жўнатмалари қабул қилинади, қайта ишланади, ташилади ва етказиб берилади. Барча почта бўлимлари ва алоқа боғламалари, ҳамда Тошкент шаҳридаги почтаматда кенг миёсда асосий ва қўшиимча почта алоқаси хизматлари кўрсатиш тақлиф этилади.

Ўзбекистон EMS экспресс-почтаси - почта жўнатмаларини ХОҲЛАГАН МАМЛАКАТИНГИЗГА тезкорлик билан жўнатиш ва тезда етказиб берииш хизмати фаолият кўрсатмоқда.

Факс-хизмати, нусха кўчириши ва реклама материалларини етказиб берииш ишлари амалга оширилмоқда.

Почта жўнатмаларининг бут сақланшишига, почта алоқаси корхоналарининг масъуллигига кафолат беради.

Почта алоқаси корхоналари тармоғи телеграммалар қабул қиласди, жўнатади ва етказиб беради. Шаҳарлараро телефон сўзлашувларига тақлиф этади, аҳолига газ ва электр энергияси, телекоммуникацион хизматлар учун пул тўлашларига имконият яратади, сабдо тушумлари, ДАН жарималари, маҳаллий солиқлар, сугурта ҳамда бошқа бир қатор тўлов хизматларини кўрсатади.

Корхоналарнинг кенг тармоғи, мубофиқлашган иш режими, шароит ва қулийлик, тезкор телефон-телеграф алоқаси, операция ва кўрсатмаларнинг соз механизми, малакали кадрлар, жўнатиш ва етказиб берининг аниқ ташкил қилинганини, сифат ва маданият - буларнинг барчаси бизнинг корхоналарда жаҳон тарифларидан анча арzon нархларда Сиз учун кафолатланган.

Почта алоқаси хизмати бозор талабларини ўрганиши, унинг ҳажми ва турларини кенгайтириш маҳсадида, маркетинг тадқиқотларни олиб бориб, почта хизматидан фойдаланувчи барчангизга ишларимиз ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришингизни, почта хизматининг янги турлари ва соҳани ривожлантириш, сифатини ошириш, мижозлар сўровларига хизмат асл ҳолати мубофиқлигининг янада яқинлашуви, бор цмкониятлардан самараҳироқ фойдаланиш бўйича тақлифлар киритишингизни сўраймиз.

Сиз билан почта хизмати даражасини кўтарамиз! Хатларингизни кутамиз! Ҳар бир тақлиф учун Сизга олдиндан миннатдорчилик билдирамиз. Тақлифларингизни синчковлик билан ўрганиб чиқамиз ҳамда улар юзасидан амалий чоралар кўришига ҳаракат қиласмиз.

Республикамиз почта ходимлари 1997 йилни корхонамиз хизматидан фойдаланаётган барча мижозлар манфаатига бағишлайдилар ва мубаффақиятга ишонадилар.

Манзилимиз:

700000, Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча,
1-уй, "Ўзбекистон почтаси" концерни.

Телефонлар: 33-62-34, 36-01-89.

Шунингдек, вилоят марказларида - давлат почта алоқаси корхоналари; Тошкент шаҳрида - "Тошкент почтаси" / Тошпостмат / корхонаси.

ПОЧТА АЛОҚАЛАРИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

"Ўзбекистон почтаси" концерни.

"ИШОНЧ-М" Очақ турсага эквивалентларни ўзасиги ва буортисчаликни хон-ашёсови қудасига маҳсулотасирина тадъриб бераса ва сотаси:

- ✓ - креслолар (томошахоналар, мажлис ҳамда иғилиш заллари учун);
- ✓ - стуллар (темир оёкли-ошхоналар, синфлар ва хонадонлар учун);
- ✓ - айланма креслолар (раҳбарлар ва ходимлар учун);
- ✓ - банкетлар (фойе, вестибюль ва жамоа учун);
- ✓ - кушеткалар (тиббиёт идоралари учун);
- ✓ - темир эшиклар, ҳар хил панжаралар;
- ✓ - автомашина ўриндиқлари учун қопламалар (чехоллар);
- ✓ - француз пардалари, портьерлар, ломбрикетлар ва бошқа тикув маҳсулотлари.

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИЛАР:

- электр-пайвандчилар;
- дурадгор-станокчилар;
- тикувчи-мотористкалар.

Манзил:

Тошкент шаҳар, Абдулла Қаҳхор кўчаси, 35-уй.
Телефон: 55-99-01, 55-99-80, 55-88-57.

"Ўздонмаҳсулот" давлат акционерлик корпорациясининг дастлабки чиқарган "Реверс-люкс" фирмасига берилган қуидаги векселлари йўқолганлиги сабабли бекор қилинади

серияси	рақами	номинали (сўм)
Дон-001	0002891	250 000
Дон-001	0002892	250 000
Дон-001	0029157	50 000
Дон-001	0029479	50 000

МЕҲНАТКАШЛАР СОҒЛИГИНИ ТИКЛАШ БЎЙИЧА ХЎЖАЛИК ХИСОБИДАГИ БОШҚАРМА ЙУПЛАНМАЛАР ТАВСИЯ ЭТАДИ:

▼ Ўзбекистоннинг қуидаги шифобахш масканларида санатория-курорт йўли билан даволаниш учун -- «Хумсон», «Тошминсув», «Янгийўл», «Ўзбекистон», «Зангнота», «Семурғ», «Турон», «Чинобод», «Ботаника», «Бўстон».

▼ Дам олиш уйларига -- «Лайнэр», «Хожи-кент», «Оқтош».

▼ «Чимён» сайдлинк мажмуига.

Шунингдек, сизларни гўзал манзарали, илиқ ва музламайдиган Иссиққўл соҳилида жойлашган Қирғизистон Республикаси Президенти девонининг «Иссиққўл» ва «Қирғизолтин» концернининг «Қирғиз дениз соҳили» санаторийларида дам олиш ва даволанишга тақлиф этамиз.

Телефонлар: 33-80-20,
33-59-17.

Факс: 33-11-30.

Манзил: Тошкент, Правда Востока кўчаси, 16.

• ОРЗУТА АЙБ ЙҮК...

ХАЙРАТОМУЗ КИТОБ

Бир китоб бўлса. Тўғрироғи, олий навли қоғозга босилган, сунъий чармдан қаттиқ муқоваланган ярим минг саҳифадан иборат қомусий бир мажмууга дуч келсак. Турли-туман байроқлар, туғлар, қурол-аслаҳалар, лашкарлар ва истеҳкомларнинг жойлашуви тарзи, ҳариталар ҳамда ўнлаб улуғ аждодларининг рангли сувратлари билан безатилган бўлса.

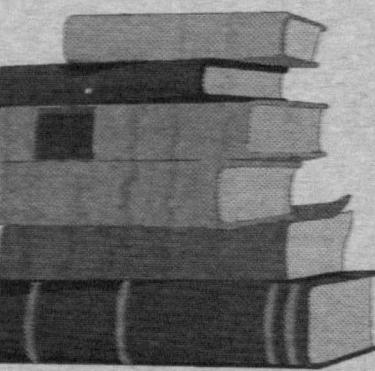
Китоб «Қадимги турк йўл-бошлилари», «Туркий пахлавонлар», «Ўзбек саркардлари» каби бир неча бўлимлардан иборат. Ҳусусан, асар ибтидосида Ёфас ўғлоннинг жанговар аждоди ўғизхоннинг жангужадаллари, Самарқанд асосчиси Алп Эр Тунга (Афросиёб)нинг қаҳрамонликлари, Оврупа заёткори Атилла (Отли хон)нинг муҳорабалари баён қилинади. Уларнинг ҳам Йами, Билға, Тавғоч, Инангу каби қадими турк ҳоқонларининг юргизган сиёсати, жанговар юришлари, қўлланган яроқ-аслаҳалари, ҳарбий устомонликлари ҳақида ҳам ушбу қисмда батағсил маълумотлар берилади. Шунингдек, ударнинг кўтарган байроқлари ҳамда нишонлари тарихий манбалар асосида акс эттирилиб, ҳусусан, қадим Енасой битикларидағи «Давлатимнинг чиройли қизил байроғини белимдаги олтин камарга боғладим» каби мисоллар көлтирилади. Қадимги турк қабилаларининг жанговар маросимлари, ҳарбий қўшиқлари, жанг пайтида бир-бирларини таниш, тўпланиш ва саф тортиш учун ишлатган уронлари (парол сўзлари) бўйича ҳам кўпгина ажойиб маълумотлар шу бобдан ўрин олган.

Пировард бўлимида Қорхонийлардан Ҳорун ибн Мусо, Ғазнавийлардан Махмуд, Салжуқийлардан Санжар, Ануштагинлардан Муҳаммад, Жалолиддин каби улуғ ҳақон ва султонларнинг ҳар бирининг ҳарб соҳасидаги илмларни қўллаш, фанимга даф қилиш, чекиниш, отлик ва пиёда, оғир ҳамда енгил куролли лашкарларни саф тортишиш ва жойлаш, пистирмалар ҳамда эҳтиёт қисмларни қўллаш, ҳарбий ҳийалардан фойдаланиш каби ишларда қўлга кириктган мұваффакиятлари хикоя қилинади. Айниқса, бундан 15 -- 20 йил олдин барча тарих дарслкларида «қўрқоқ, ҳасис, истеъоддиз» подшо, деб тасвирланган Муҳаммад Ҳоразмшоҳнинг салкам йигирма йил давомида жангужадалларга шахсан етакчилик қилиб, ўз давлати худудларини икки ҳисса кенгайтиришга мұваффак бўлиши хикоя қилинади. Ануштагиний Султон ва саркарда-

лардан Жалолиддин, Темур Малик, Имолчиқ каби ўша давр ҳарбий даҳоларининг жангларда қўллаган турли усуллари ва тадбирлари ҳозирги кун ўқувчиларини ҳам ҳайратга солади. Ўрта асрлар ҳарбий санъатида кўп қўлланилган нодир «тўлғама» усулининг ихтиричлари ким? Китоб ўқувчилари ана шу ва яна кўпгина саволларга тўпламнинг улуғ ўзбек хони Абулхайрнинг ҳарбий сиёсатига бағишиланган мақола билан очидағиган қисмидан жавоб топа олишади. Ушбу бобда Тўхтамиш ва Идикуд, Муҳаммад Шайбоний ва Убайдхон, Ёдгорхон ва Абдуллахон соний каби саркардаларнинг кўшин тартибиға қандай риоя

қилиши, тўқнашувлари ва чопқилари, лашкарбошилик иқтидорлари, салоҳиятлари очиб берилган. Ушбу бобда кўпгина қирғинбарот жангларнинг чизилмалари, тарх ва ҳариталар ҳам жой олган. Нихоят, ўқувчилар навбатдаги бобда буюк Амир Темур ҳарбий даҳосининг ноzik кирраларидан воеиф бўлишади. Тезкорлик, шаҳд ва шиқоат жангда нималарга олиб келади? Оз сонли лашкар билан кўп сонлиғанимни қандай қилиб мағлуб қиласа бўлади? Жанг майдонидаги лашкар қайси жойларни олдин эгаллашга ҳаракат қилиши керак? Ҳарбий ишда об-ҳавонинг, қуёш ўрнининг, йўл ва йўлсизликнинг аҳамияти ҳамдай баҳоланади? Қамал қилувчи

ва қамал қилинувчиларнинг ожизлик ва устунлик томонлари нимада? Амир Темур ва Шоҳруҳ, Бобур ва Аврангзеб қўшинларнинг юришлари, бепоён сарҳадларда ўтказган тўқнашув ва жангужадаллари тағсилотлари билан танишган ўқувчи шу саволларнинг ҳаммасига жавоб топади. Шунингдек, ушбу бобда Амир Темур ва темурийлар армиясида қурол-яроқ ва озик-овқат таъминотининг қандай ҳалқилингани, ўша даврдаги ҳарбий тиббиётнинг даражаси, лашкарларнинг бузиш ва курилиш ишлари билан шуғулланадиган маҳсус бўлнимларни фаолияти ҳақида ҳам батағсил маълумотлар, ҳарбий увонларнинг изоҳлари мавжуд. Бўлим сўнгтида қурол-аслаҳаларнинг, яроқланган от, ҳаҷир, түя ва фил каби ҳайвонларнинг тасвири ва табиийки, темурийлар ҳамда бобурийлар давлатларининг бир неча ҳариталари берилган.

Ўзбекнинг Жўрабек, Асфандиёр, Олимхон каби генераллари, Алихонтўра сингари маршаллари борми? Агар бўлса, улар қайси хизматлари эвазига шу юксак ҳарбий увонларга сазовор бўлганлар? Шулар ва ҳалқимизнинг XIX -- XX аср тарихидан муҳим ўрин олган саркардаларнинг фаолияти, жангужадаллари ҳақида китобнинг якуний қисмидаги кўпгина қизиқарли маълумотлар бор.

...Имоним комилки, юқоридаги сатрлар билан танишган ўқувчиларнинг қамида ярми ушбу китобни дўконларда учратиб қолса, албатта, бир донасини сотиб олишни кўнглига туғиб қуиди. Гап шундаки, турли манбаларда ҳарбий даҳоларимиз фаолиятига оид маълумотлар тарқоқ ҳолда бўлса ҳамки учраб турса-да, уларнинг ушбу ишга кўшган янгиликлари, қўллаган ажойиб усул ва тадбирлари, ўзлари бошлилик килган ёки хизматида бўлган давлатларнинг чегаралари, нихоят, ҳарбий байроқлар, нишонлар, түғ ва белгилар, яроқ-анжомлар, кийимларнинг тасвиirlари, ҳарбий тиббиёт, ҳарбий мұхандислик, ҳарбий транспорт, ҳарбий таъминот тарихига оид маълумотлар ҳануз бир бутун асар шаклига келтирилмаган зди. Лекин шошилманг -- бундай асар ҳали ҳам мавжуд эмас. Юкорида ўқиганларнинг эса ҳалқининг тарихига қизиқувчи оддий бир миллат фарзандининг ўз хаёлларига, орзу-ҳавасига эрк берининг ҳосиласи, холос. Орзуга айб йўк, дейдилар-ку, ахир. Ва, лекин мустакиллик шароғати билан ҳалқимизнинг асл фарзандлари қалбларида ватан-парварлар ҳиссиятлари қайта бир куч билан жунбушга келаётган ҳозирги даврда Ҳалқ таълими вазирлигининг ёхуд Мудофаа вазирлигининг буюртмаси асосида бизнинг шуури баланд муаррих олимларимиз ҳақиқатдан ҳам шундай бир узок сакланадиган, ўлмас бир қомусий асарнинг яратилишига мутасаддиллик қилсалар, чакки бўлмасди.

...Имоним комилки, юқоридаги сатрлар билан танишган ўқувчиларнинг қамида ярми ушбу китобни дўконларда учратиб қолса, албатта, бир донасини сотиб олишни кўнглига туғиб қуиди. Гап шундаки, турли манбаларда ҳарбий даҳоларимиз фаолиятига оид маълумотлар тарқоқ ҳолда бўлса ҳамки учраб турса-да, уларнинг ушбу ишга кўшган янгиликлари, қўллаган ажойиб усул ва тадбирлари, ўзлари бошлилик килган ёки хизматида бўлган давлатларнинг чегаралари, нихоят, ҳарбий байроқлар, нишонлар, түғ ва белгилар, яроқ-анжомлар, кийимларнинг тасвиirlари, ҳарбий тиббиёт, ҳарбий мұхандислик, ҳарбий транспорт, ҳарбий таъминот тарихига оид маълумотлар ҳануз бир бутун асар шаклига келтирилмаган зди. Лекин шошилманг -- бундай асар ҳали ҳам мавжуд эмас. Юкорида ўқиганларнинг эса ҳалқининг тарихига қизиқувчи оддий бир миллат фарзандининг ўз хаёлларига, орзу-ҳавасига эрк берининг ҳосиласи, холос. Орзуга айб йўк, дейдилар-ку, ахир. Ва, лекин мустакиллик шароғати билан ҳалқимизнинг асл фарзандлари қалбларида ватан-парварлар ҳиссиятлари қайта бир куч билан жунбушга келаётган ҳозирги даврда Ҳалқ таълими вазирлигининг ёхуд Мудофаа вазирлигининг буюртмаси асосида бизнинг шуури баланд муаррих олимларимиз ҳақиқатдан ҳам шундай бир узок сакланадиган, ўлмас бир қомусий асарнинг яратилишига мутасаддиллик қилсалар, чакки бўлмасди.

...Имоним комилки, юқоридаги сатрлар билан танишган ўқувчиларнинг қамида ярми ушбу китобни дўконларда учратиб қолса, албатта, бир донасини сотиб олишни кўнглига туғиб қуиди. Гап шундаки, турли манбаларда ҳарбий даҳоларимиз фаолиятига оид маълумотлар тарқоқ ҳолда бўлса ҳамки учраб турса-да, уларнинг ушбу ишга кўшган янгиликлари, қўллаган ажойиб усул ва тадбирлари, ўзлари бошлилик килган ёки хизматида бўлган давлатларнинг чегаралари, нихоят, ҳарбий байроқлар, нишонлар, түғ ва белгилар, яроқ-анжомлар, кийимларнинг тасвиirlари, ҳарбий тиббиёт, ҳарбий мұхандислик, ҳарбий транспорт, ҳарбий таъминот тарихига оид маълумотлар ҳануз бир бутун асар шаклига келтирилмаган зди. Лекин шошилманг -- бундай асар ҳали ҳам мавжуд эмас. Юкорида ўқиганларнинг эса ҳалқининг тарихига қизиқувчи оддий бир миллат фарзандининг ўз хаёлларига, орзу-ҳавасига эрк берининг ҳосиласи, холос. Орзуга айб йўк, дейдилар-ку, ахир. Ва, лекин мустакиллик шароғати билан ҳалқимизнинг асл фарзандлари қалбларида ватан-парварлар ҳиссиятлари қайта бир куч билан жунбушга келаётган ҳозирги даврда Ҳалқ таълими вазирлигининг ёхуд Мудофаа вазирлигининг буюртмаси асосида бизнинг шуури баланд муаррих олимларимиз ҳақиқатдан ҳам шундай бир узок сакланадиган, ўлмас бир қомусий асарнинг яратилишига мутасаддиллик қилсалар, чакки бўлмасди.

ЎЗБЕКИСТОН... НЕЧАНЧИ ЎРИНДА?

1991 йил 1 сентябрь -- республикамиз тарихи саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан битилди.

Ана шу кундан бошлаб дунёнинг деярли барча географик ҳариталарида Ўзбекистон Республикаси алоҳида ранг билан ва унинг чегаралари эса аввалгидек иттифоқдош республика чегараси деб эмас, балки жаҳон стандартларига мувофиқ равишда давлат чегараси тарзида ифодалана бошлади.

Хўш, Ўзбекистонимизнинг ва ундаги туб аҳолининг асосини ташкил этувчи ўзбек миллии вакилларининг дунёда тутган ўрни ва жойлашиши қандай?

Яқин вактларгача кўпгина географик адабиётларда ва статистик маълумотномаларда республикамизнинг ҳудуди 447,4 минг кв. км деб берилар эди. Кейинги даврда олиб борилган қайта ўлчашлар шуни кўрсатмоқдаки, республикамиз ҳудуди ҳозирги вақтда юқорида қайд этилгандан кўра кўпроқ, майдонни эгаллайди. «Ўзбекистон» нашриёти томонидан 1996 йилда чоп этилган «Ўзбекистон Республикасининг маъмурӣ-ҳудудий тузилиши» маълумотномасида келтирилишича, у 1996 йил 1 январда 448,9 минг кв. км майдонни ташкил этади. Муаллифларнинг таъқидлашича, ушбу кўрсаткич Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги Ер тузиш бош бошқармасининг энг янги маълумотларига таянади.

Республикамиз, ўз майдонининг катталигига кўра, дунёда мавжуд 220 дан ортиқ майдонларнинг ҳудуди 1540-1541 йилдан кечик. Унинг майдони Швеция, Марокаш, Ироқ каби давлатлар ҳудуди билан деярли тенг, Дания,

Голландия, Швейцариядек мамлакатлар ҳудудидан эса 10 баробар катта. Республикаимизнинг дунё ҳаритасида тутган ўрнини Оролденгизи, шунингдек, Ҳамид Олимжон таърифлаганидек, юртимизнинг кокилини юзвучи икки дарё -- Сирдарё ва Амударё тифайли осонгина топиб олиш мумкин.

Ўзбекистон аҳолиси жуда тез кўпайиб бораётган мамлакатлар қаторига киради. 1996 йилга келиб республикамиз аҳолиси 1989 йилдагига нисбатан деярли 3,5 миллион кишига кўпайди. Демак, республикамиз аҳолиси кейинги етти йилда йилига ўртача 500 минг кишига кўпайган. Бу ҳолатни Ўзбекистонда оналик ва болаликни мұхофаза қилиш ҳамда соғлом авлод учун олиб борилаётган оқилюна ички сиёсатнинг натижаси десак, хато бўлмайди.

Республикамизда ҳозирги вақтда 22 миллион 600 минг киши истиқомат қилади. Аҳолисининг сонига кўра Ўзбекистон дунё мамлакатлари ўртасида биргунчла олдинги, яъни 35-ўринни эгаллайди.

Турли манбалардан олинган маълумотларга қараганда, ҳозирги вақтда бутун дунёда ўзбек миллиатига мансуб аҳолининг умумий сони 21 миллион кишига яқин. Агар ҳозирги замон этнография фанига бутун дунёда 3 мингдан ортиқ миллиат ва элатлар маълум бўлса, улар ўртасида ўзбеклар дастлабки 50 та йирик миллиатлар қаторидан жой олади. Уларнинг асосий қисми, яъни 76,2 фоизи Ўзбекистонда, тоҳикистон, Қирғизистон, Туркманистон, Қозоғистон ҳамда Шимолий Афғонистонда истиқомат қилишади.

Каромиддин ГАДОЕВ,
география фанлари номзоди.

Каромиддин ГАДОЕВ,
география фанлари номзоди.

1989 йил 97 бр № 23-24 (1540-1541). 11-бет

Ҳайятбой АБДУСОДИК,
«Халқ сұзы» мұхабири.

ЭҢГ МАЬҚУЛИ - МУЗОКАРАЛАР ЙҮЛИ

Сүнгі эллил үйл мобайнида Яқин Шарқ ибораси тез-тез тақорланадын бўлди. Хўш, Яқин Шарқ аслида кимга ва нимага «яқин», у қайси маънога кўра «Яқин Шарқ» деб юритилди?

Бу макон энг аввало, «эски китъя» -- Европа давлатларининг нуктаи назари билан Яқин Шарқ деб номланади. Ваҳоланки, ушбу минтақа Осиёнинг Жанубий гарби бўлиб, бу ер аслида биз ёки Хитой, Корея, Япония учун ҳам «яқин» эмас. Европа халклари узоқ йиллик ларини ишлатиб келмоқда. Шундай қилиб, биз Жанубий -- гарбий Осиёни қанчалик ўз номи билан атамайлик, лекин барибир ҳамма ушбу минтақани Яқин Шарқ, деб юритишга одатланган.

Маълумки, мазкур минтақада Иордания, Сурға, Ливан, Фаластин мухторияти, Ироил ва Миср каби давлатлар жойлашган. Тўғри, Миср ҳудудининг катта қисми Африка қитъасининг Шимолий шарқидан ўрин олган. Аммо, Мисрнинг Синай ярим ороли Осиё қитъасида эканлигини ҳам унутмаслигимиз керак. Бу ердан нафақат Миср, балки Яқин Шарқ учун ҳам стратегик аҳамиятта эга бўлган Сувайш канали ўтган. Шунингдек, ушбу минтақа Шимолни

Жануб, Европани араб дунёси ва Ҳиндистон билан болгайди. Ўтра Ер денгизи мамлакатлари эса Сувайш канали, сўнг Кизил денгиз орқали Ҳинд океанига чиқиб

олиш имконига ҳам эга. Энди бевосита Яқин Шарқдаги бутунги вазият хусусида тўхтададиган бўлсак, шуни

айтиш керакки, ушбу минтақада Ироил билан араб давлатлари ўртасидаги ўзаро қарама-қаршилик асорати ҳозирги кунда ҳам яққол сезилиб турибди. Жаҳон оммавий аҳборот восита-ларининг мазкур минтақа воқеаларини янада кенгроқ ёритишида ҳам чуқур маъно бор. Бозида жаҳон синчилари бу минтақавий мажорога тўлароқ шарқ бериш мақсадида Яқин Шарқ муаммосининг асоси Ироил -- Араб қарама-қаршилигидар, деб баҳолашади. Кейинги 50 үйл мобайнидаги воқеалар бундан далолат бериб турибди. Ярим аср ичидан беш бор Араб -- Ироил уруши юз берди. Бирок, бу зиддиятлар иккى томонга ҳам фойда келтирмади. Айрим ижобий силжиншлар, хусусан, 1979 йилнинг 26 марта

им-
золан-
ган Миср-
Ироил
аҳномаси нати-
жасида Синай ярим
оролининг Мисрга
қайтарилиши ҳам Яқин
Шарқ муаммосини тўлалигича
ҳал қилиниши учун йўл очмади.
80-йиллар охири, 90-йиллар
бошида жаҳон сиёсий харитасида
бўлган ўзгаришлар, Фарб билан
Шарқ ўртасидаги қарама-
қаршиликни бартараф этишдаги
дастлабки қадамлар, Форс
кўрғазидаги кескин вазиятнинг
бигрилика ҳал этилиши ва
бошқа омиллар Яқин Шарқда
ҳам ўзининг иссиқ нафасини
етказди. Ироилнинг расмий
доиралари орасида ҳам вазиятни
теран англайдиган арбоблар
пайдо бўлди. Буларнинг орасида
собиқ Бош вазирлар Исҳоқ
Шамир, Исҳоқ Рабин ва Шимон
Переснинг олиб борган ташки
сиёсатини алоҳида таъкидлаш
лозим. Бироқ, Рабин ва Пере-
снинг араблар билан тинчлик
ўрнатиши ўйладаги дипломатия-
сини Ироилдаги айрим муҳолиф кучлар «сотқинлик» ва «ён
берниш», деб баҳоладилар.

Едингизда бўлса, ўтган йилнинг 29 майида Ироилда ўтказилган умумий сайловлардан сўнг, орадан кўп ўтмай Иорданиянинг Ақаба порт шаҳрида Миср Араб Республикаси Президенти Хусни Муборак, Иордания қирили Ҳусайн бин Ҷаълол ва Фаластин бошлариги Есир Арофат иштирокида ўтказилган олий даражадаги учрашувда ҳам ушбу минтақа муаммолари кўриб чиқилган эди. Унда Хусни Муборак Ироилдаги сайловлар якун мазкур давлатнинг ички иши эканлигини айтиб, Яқин Шарқда

тинчликни сақлаб қолиш, қолаверса, 1991 йилнинг октябрьида бўлиб ўтган Мадрид тинчлик анжумани қарорларини ҳётга татбиқ этиш нафақат минтақадаги, балки бутун дунёдаги давлатларнинг стратегик мақсади бўлиб қолиши зарурлигига эътиборни жалб этганди. Фаластин раҳбари Ёсир Арофат эса эртами-кечми пойтахт Кудус шаҳрида бўлган Фаластин араб давлатининг тузилишини зълон қилиб, Натаняхуни Яқин Шарқда тинчлик сиёсатини олиб боришига чакириб, Кудус шаҳри мақомини тикилаш, Хеврон шаҳридан Ироил аскарларини олиб чиқиб кетиш, бошпанасиз қолган араб қочоқларини ўз юртларига қайтариш бўйича Ироил ҳукумати зиммасига олган мажбуриятларини адо этиш зарурлигини таъкидлади. Шунингдек, у мазкур минтақа тинчлик жараёнини АҚШ ва Европа Иттифоқи давлатлари кўллаб-куватлаётганини ҳам эслатиб ўтди.

Маълумки, Яқин Шарқ минтақасида тинчлик жараёнини мустаҳкамлаш зарурати яна бир қатор олий даражадаги учрашувлар доирасида ҳам кўриб чиқилган эди. Хусусан, 1996 йилнинг 21-23 июнь кунлари 21 араб давлатлари раҳбарларининг Қоҳира шаҳрида учрашуви кун тартибидан ҳам ана шу масалалар ўрин олди. Учрашув қатнашчилари БМТ Ҳанфисизлик Қенгашининг Яқин Шарқ минтақаси бўйича қабул қилинган 242, 338 ва 425 қарорлари, Мадрид ва Осло конференциялари аҳномаларини бажарib, «Ер эвазига тинчлик» тамоили асосида минтақада тинчлик ва осойишталикни таъминлашни талаб қилдилар. Шунингдек, ўтган йилнинг октябрь ойида Америка маъмуряти ташаббуси билан Вашингтонда ўтказилган олий даражадаги учрашувда ҳам асосий эътибор мазкур минтақа воқеаларига қаратилган эди. Ўшанда Яқин Шарқда тинчлик жараёнини давом этириш зарурлти алоҳида таъкидланди.

Умуман, буғунги кунда ушбу минтақа муаммоларини ҳал этишнинг энг мақбул тамоилии -- музокаралар йўли бўлиши кераклиги кенг эътироф этилмоқда. Зоро, қарийб ярим асрдан бўён давом этиб келаётган қарама-қаршилик ва зиддиятлардан ҳар иккى томон ҳам манфаатдор эмас. Қолаверса, буғунги кунда тинчлик дея атамиши мұқаддас тушунча сайёрамиздаги барча фуқароларнинг эзгу ниятига айланган.

Қобилек
КАРИМБЕКОВ,
сиёсий
шарҳловчи.

СУРАТЛАРДА: ХХР шаҳарлари манзаралари.

НИМА, ҚАЕРДА,
ҚАЧОНГ

ЯҲУДИЙЛАР АРАБ ТИЛИНИ
ЎРГАНМОҚДА

Ироилдаги давлат мактаблари 12 ёшдан 16 ёшгача бўлган ўкувчилар араб тилини ўрганишлари мажбурийдир. Ироил куролли кучларининг араб тилини биладиган мутахассисларга муҳтожлигини ҳисобга олиб, Ироил маориф ва маданият вазирлиги шундай қарорга кеди. Бугунги кунда Ироилда 160 минг мактаб ўкувчиси иброний тил билан бирлиқда араб тилини ҳам ўрганишмоқда.

Ироил ҳарбий разведкасининг собиқ раҳбари Шлома Газитнинг таъкидлашича, 200 миллионлик араб дунёси билан алоқаларни яхшилашда араб тилини билиш мухим аҳамият касб этади.

ЕВРОПАДАГИ КЎҲНА БОШ ЧАНОФИ

Француз ва немис археологлари Германия-Франция чегараси яқинидаги Энсисем деган жойда эрамиздан аввали 5 минг йилликда яшаган одамнинг бош суюгини топишиди.

Кидириув ишларини олиб борган гуруҳ раҳбари Кристиан Женессининг маълум қилишича, бу Европадан топилган энг қадимий бош чаноги бўлиши мумкин. Бош чаноқ 50 ёшдан ошган эркак кишиники эканлиги аниқланган. Диққатга сазовор жойи шундаки, археологларнинг комил ишонч билан билдиришларича, ўз даврида бош чаноқ малакали табиб қўллари билан очилган экан. Бунга бош чаноқдаги жарроҳлик тигидан қолган излар мисол бўла олади.

Олимларнинг аниқлашларича, ўтказилган жарроҳликдан сўнг «бемор» тирик қолган ва балким узоқ йиллар яшаган булиши мумкин.

БОЙ КҮЁВ

Улкан «Фиат» империясининг вориси бўлмиш Жованни Алберто Аннели америкалик мalla соч Эвери Френсис Хьюга ўйланди. Тўй кўёвнинг бувисига тегиши бўлган қадимий Тоскания қасрида бўлиб ўтди. Тўйга бор-йўги 30 киши таклиф этилди, улар яқин қариндошлар ва келин-кўёвнинг дўстларидир.

Италия матбуоти бу тўйга нечоғлик қизиқмасин, унга бирорта ҳам журналист киритилмади. Шунинг учун газеталар келин-кўёвнинг аввал олинган суратлари билан чекланди. Тўйга энг ҳурматли меҳмон сиёсатида «Фиат» президенти, яъни кўёвнинг тогаси Жанни Аннели ўзининг шахсий вертолётида ташриф буюрди.

Тора, жияни ва келини учун 18 асрда ишланган нодир чинни буюллар ва Леонардо да Винчининг машҳур «Кодексса» деб номланган асари асл нусхасини совға қилди. Тоганинг бу «камтарона» совғаси бор-йўги 50 минг доллар тураркан, холос.

• РИНГ

ОЛИМПИАДА СОВРИНДОРИ

ТАШРИФ КОФОЗИ

Карим ТУЛАГАНОВ. 1973 йилда Тошкент вилоятининг Загнота туманинда тутилган. 11 ёшидан бокс билан шуғулланади. Биринчи мураббаси Олимжон Тулаганов, яъни отаси. Каражон Утган йилли Атлантада Утказилган Олимпиадада «бронза» медаль соҳиби бўлди. Шунингдек, унинг хисобида Осле чемпионатининг «бронза», Тайланд қиролигига юборганинг «олти» медали бор. У 255 марта рингга чиқиб, шундан 224 тасла оғалаба қозонган. Айни юнса мураббийлар Феликс Пак ва Ҳасан Нуҳамедов юл остида шуғулланади.

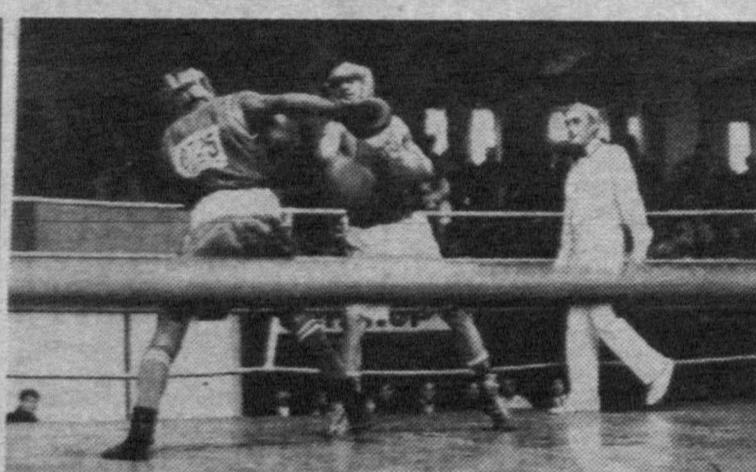
Утган йил Карим Тулаганов юртимиз шуҳратини дунёга ётпешга юшган хиссаси учун «Меҳнат шуҳрати оғоди Билан тақдирланади.

Ҳар бир спортчининг ҳайтида иштади барқ уриб очилган, бор маҳорати муҳиснлар кўз ўнгиди ярқ этиб назарга тушган маънум бир давр бўлди. Уни спортилар «юлдузли онлар» дес атасади. Бу онлар қанчалик узоқ вақтга чўзилиши, йилларга, Олимпиададан Олимпиадага уланини кўпроқ спортчининг ўзига боғлиқидир. Агар у тинмай ўз устиди ишласа, эришган оламшумул мудафакиятларидан қониқиши хиссани дилида таймаса, демак, билингки, келажакда у жаҳон спорт айвониди, албатта, ёрқин юлдуз бўлиб порлайди.

Зангноталик боксчи Карим Тулаганов ўзининг «юлдузли онлари»ни ҳали олдинда деб билади. Сиз унга жаҳоннинг энг нуғузли мусобақаси -- Олимпиада қандай қилиб «бронза» медалин кўлга киритдигиз, дунё бўйича учинчи кучли боксчи бўлдингиз-а, қабилидаги ҳайратта йигрилган эҳтироси саволларни зинҳор бера кўрманг. Карим бундай саволларга ута совуконлик билан жавоб беради, унинг хотиржамлиқ уфуриб турган жисми ва будуди олдиди хижолатта тушасиз, мулзам бўласиз.

Спортда омад тушунчаси кенг кўлланилади ва у доим галаба билан ёнма-ён қўйлади. Бу борада ҳам Карим ўзига хос дунёкарашга эга. Унинг фикрича, спортчининг омади чопган даври билан «юлдузли онлари» бир-бираидан тубдан фарқ қиласди.

Омад -- бу спортчининг ўз имкон-ихтиёридан ташқарида турвчи инъом, ҳадя. Куруқ омадга суннан спорти ӯз ҳайтида иштади даражада даражасидаги ҳалқаро турнирда келади. Шунинг учун ҳам таъкидлаш лозимки, мустақиллик неъмати -- том маънода собиқ СССР соясида қолиб келган кўптина спортиларимиз каби Каримнинг ҳайтига ҳам кириб келди. Айниқса, 1995 йил Каримнинг ҳайтида унтилмас из қолдиди. Уша йилнинг баҳорида у Покистонда илк бор ҳалқаро турнир рингтига чиқиб, «кумуш» медаль соҳиби бўлди. Орадан бирор вақт ўтиб, Таиланд қиролиги кубоги учун баҳсларда қатнашиб, 71 килограмм вазн бўйича голиб чиқди. Ҳакамлар ва мураббийлар Каримни шу турнирнинг энг яхши боксчиси деб топди. Мудафакиятлар шу билан якунланади. Ёзда у Берлин шаҳри томон шошилди. Зоро, уни илк марта жаҳон чемпионати «жанг»лари кутаётган эди. Карим мураббийларининг юзини ерга қаратмади. Жаҳоннинг энг кучли «чарм кўлқоп» усталари йигилган бу чемпионатда бешин-

чи погонага кўтарилиди. Шундан сўнг у Жанубий Курдия томон отланди. Сеулда утказилган ҳалқаро турнирда 71 кг. вазн тоифаси бўйича боксчимизга тенг келади. Голиб топилмади. У ҳалқаро турнир шоҳсупасига кўтарилиди.

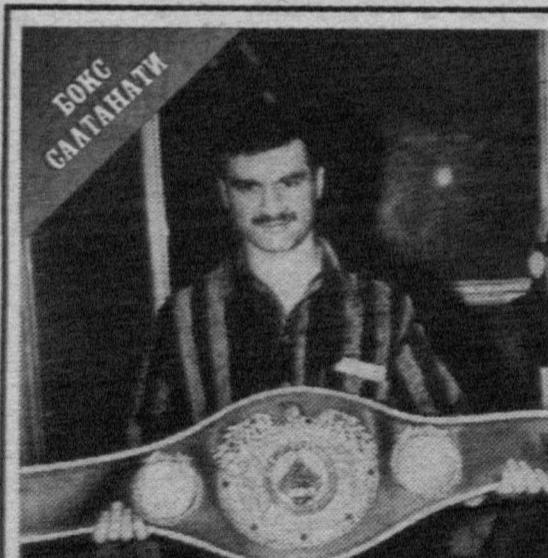
Боксда ҳар қандай турнир ва ҳатто жаҳон чемпионати ҳам нуғуз жиҳатидан Олимпиада мусобақаларига тенглашаолмайди. Вокеа бундай бўлганди. Карим Олимпиада ринггидаги аввалига

тсоварларнинг нигоҳини бир нуқтага тўплайдиган Олимпиада ўйинларидек нуғузли мусобақа ер юзида йўқ. Ҳатто футбол бўйича жаҳон чемпионати ҳам дунё спортсеварларидан футболсеварларини ажратиб олиб, ўзига жалб этади. Шунинг учун ҳам ҳар қандай спортчи аввало, Олимпиадада голиб чиқиши ўз олдига бош мақсад қилиб қўяди ва унга жiddий тайёргарлик кўради. Бундай хистайғу Каримнинг ҳам кўнглидан кечган эди. Бунинг устига у мустақил Ўзбекистон шарафини

аргентиналик Гомесни 12:4 хисобида, сўнг таникли боксчи Кадони катта устунлик билан снди. Эфиопиялик рақиби Волдени эса 13:9 хисобида мағлубиятга утрашиб, ярим финалга йўлланма олди. Баҳшача айтганда Олимпиада медали нақд қилиб қўйилди. Бу босқиччаба бошқа жамоадошлари баҳсадан чиқиб кетганинги Каримнинг ҳам, унинг мураббийларининг ҳам зиммасидаги масъулиятни, табии, ўз-ўзидан ошириди. Аслида Карим аввалига галабаларига ўз услубида, яъни рингда ҳужумкор жаҳон қилиб (шунинг учун ҳам уни тенткурлари «ҳужумкор боксчи» дей атасади), эришган эди. Юқорида таъкидланган вазиятдан келиб чиқсан масъулият туфайли мураббийлари Каримга ярим финалда эҳтиёткорлик билан, яъни ҳимояда туриб жанг қилишини таклиф қилиши. Чунки Олимпиада медали нақд қилиб қўйилган, унинг «бронза» эмас, балки камиде «кумуш» бўлиши катта аҳамиятта эга эди-да. Каримга ҳам бу таклиф маъқул бўлди. Натижা эса... Каримнинг дилига кичкинагина армонни солиб қўйди. Эҳтимол, ўз услубида жанг қўлганида ютган бўлармиди?

Йўқ, Карим ўша жангда ютқазиб қўйганлигидан афсусланмайди. Чунки мақола бошида таъкидлаганимиздек, у юлдузли онларини ҳали олдинда деб билади. Карим ўтган йили пойтахтимизда «Олимпия шон-шуҳрати» музейининг очилиш тантаналаридан спортиларномидан «ҳали бу музейни биз турли ҳалқаро турнирларда кўлга киритажган сорин ва медалларимиз билан тўлдиримиз», дес ваъда берганида ана шу очилмаган имкониятларни назарда тутган бўлса, не ажаб! Айттанларинг эзгу бўлсин, ўзек ўғлони!

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухобри.

«КИРОЛ» АРТУР ЖАНГНОМАСИ

Профессионал боксчи Артур Григорянни муштарийларимизга таниширишнинг ҳожати йўқ. Сўзисиз, у 1996 йилги спортизм ҳайтининг асосий қаҳрамонларидан биро бўлди. Артур ўз фамилиятида 21 марта профессионал бокс рингига чиқиб, унинг барчасида ғалаба қозонганинги спортсеварлар яхши билишади. Лекин Артур бу галабаларга қаерда, қаон, қай тарзда эришганлигини ҳамма ҳам билавермайди ва бу кўпчилик спортсеварларимизни қизиқтириши табийи.

Артур Григорян профессионал рингга биринчи марта 1994 йил 10 апрель куни Гамбург шаҳрида Хуан Туббега қарши чиқсан эди ва икки раунддан сўнг техник нокаут билан рақибидан устун келган. Унинг «Олтин белғоб»ни кўлга киритунгача бўлган барча жанглари қўйидаги бўлган. (ИЗОХ: ТН -- техник нокаут. О -- очко хисобида ютган, Н -- нокаутга уратганлигини билдиради).

№	Рақиби	Жанг ўтказилган шаҳар	Ўтказилган вақти	Жанг нача раунд давом эттаги
1.	Хуан Туббе	Гамбург	10.04.94	2 (ТН)
2.	Марсело Родригес	Галле	23.04.94	8 (О)
3.	Паска Монталет	Ахен	28.05.94	8 (О)
4.	Сентурк Йэдемир	Берлин	23.07.94	4 (ТН)
5.	Оскар Паломино	Гамбург	10.09.94	8 (О)
6.	Альберто Алиса	Либек	22.10.94	5 (ТН)
7.	Хосе Кантэро	Гамбург	03.12.94	5 (ТН)
8.	Венито Мартинес	Гамбург	17.12.94	5 (ТН)
9.	Бобби Брукэр	Берлин	28.01.95	4 (О)
10.	Армандо Рэйс	Кельн	11.03.95	4 (ТН)
11.	Антонио Штрабелло	Ахен	01.04.95	8 (ТН)
12.	Марк Антонио Смит	Гамбург	20.05.95	4 (О)
13.	Карлос Изва Лопес	Кадисре	10.06.95	8 (О)
14.	Анжело Аддама	Дюсселдорф	19.08.95	5 (ТН)
15.	Паскаль Рагут	Ахен	23.09.95	4 (ТН)
16.	Ян Камалери	Франкфурт	07.10.95	2 (ТН)
17.	Пауль Комп	Карлсруе	02.12.95	8 (О)
18.	Эстебан Кайвонес	Котбус	10.02.96	6 (ТН)
19.	Антонио Ривера	Гамбург	13.04.96	12 (Н)
20.	Жин Рид	Берлин	21.09.96	2 (Н)
21.	Марти Якубовски	Гамбург	16.11.96	12 (О)

НАЛЕЙДОСКА

□ Кавасаки шаҳрида ўтказилган акробатика бўйича Осиё чемпионатида Оксана Тургунова, Любовь Саргина, Люция Чепакаевадан широрат учлигимиз «кумуш» медалини қўла киритишди. Жуфтлиқ баҳсларида эса ҳаммортаримиз А. Шмолина ва Д. Шоипов «бронза» медалига сазовор бўлишиди.

□ Япония 2002 йилги футбол бўйича жаҳон чемпионати баҳслари ўтказиладиган ўтига шаҳар номзодини кўрсатди. Улар орасида Токио ва Хиросима шаҳарлари йўқ. ФИФА президенти Жоао Авеланжининг жаҳон чемпионати баҳсларининг бир қисми атом бомбасидан жабланган Хиросима шаҳрида ўтишини истаётганлигига жавобан шаҳар ахолиси ФИФА талабига биноан мавжуд стадионларинг ўтини ёпишига (булинг учун 131 млн. доллар керак бўлади) маблаг ўйқигини билдири.

□ Бразилиялик машҳур футбољчи Роналдо шаҳри Испаниянинг «Барселона» клуби билан 2006 йилгача мўлжалланган шартномага имзо чекои. Мутахассислар уни «Аср шартномаси» деб баҳолашмоқда. Чунки Рональдино имзолаган шартномага 77 миллион долларга тенгdir.

□ Ҳоккейчилар орасида энг кўп даромад килидиган спортчи ҳозирча канадалик Марио Лемье бўлиб турибди. Унинг ўшили маши 11 миллион 300 минг долларга тенг. Бу ундан кейинги ўринларда бораётган М. Месье ва У. Грегори килидига имзо чекди.

□ Автолойгачилар даромад килиши бўйича барча спортчилирни ортда колдирляпти. Жумладан, германиялик пойғачи Михаэль Шумахер «Феррари» клуби билан ҳар йили 27 миллион доллардан машина кафолатланган 3 йиллик шартномага имзо чекди.

□ Коста-Рика футболь чемпионатида Гиннеснинг рекордлар китобига киритишга аргизулих воқеа содир бўлди. Биринчи дивизион вакиллари -- «Турриальба» ва «Гоккозча» жамоалари ўртасидаги учрашуబ голибини аниқлаш учун 38 марта пеналти телилди ва ниҳоят 13:12 хисобида «Турриальба» голиб чиқди. Уйинчилар 13 марта тўпни 11 метрлик пеналтидан дарозага киритишга олмади.

**МАВЛОНО
ЮЛДУЗСАНАРИЙ
БАШОРАТЛАРИДАН**
Эскирган пойабзалларга
қачондир этик мөйи суртила-
жак ва улар қолипдан янги
чиққандек албатта ярқираб
кетажак.

Бу пичанларнинг келажаги
порлоқ. Улар саховатли сигир-

Анвар ОБИДЖОН**ҲАДДИЧВ
ДАРТАРИДЯН**

ларга ем бўлиб, мазасидан дил
яшнайдурғон суту қаймоқقا,
қатиғу пишлоққа айлангуси-
дир.

Жимжимадор қутилардаги
тамаки заҳарлидир, пирамонда
сағайиб ётган исирақ шифо-
бахшдир. Асрлар ўтиб, инсо-
нийят юксак камолотга эриша-
дур ва башоратим ёрдамида бу
икки ўсимлик қимматини
тўғри баҳолай олиш даражаси-
га етадур. Исирақлар кумуш
идишларда сақдана бошланган
кунларда жаҳон аҳли
кўчаларга портретимни илгай.

Ниҳоллар ўсиб дараҳт бўла-
веради, ҳамаклар қовунга
айланаверади. Бироқ кесак
кесаклигича қолади.

Ҳали милиёнлаб дўппилар
тиклижак. Холадим (ЗАГС)
идоралари тасдиғидан ўтган
шижоатли ёш йигит-қизлар бу
дўппилар остида юрувчи
бандаларни ҳам етишириб
ултуражак.

ЖУВОЛДИЗ АМАКИННИНГ НАСИҲАТЛАРИ

Парвардигор берган ақлни
қай тарзда тақсимлаган
мақбуллигини узоқ ўйлаб,
оқилона холосага келдим,
яъни ақлнинг ўндан бир
қисмини қандоқ пул топишига,
қолган тўқиз қисмини пулни
қандоқ сарфлашга ишлатиш
ўринли бўлур экан.

Мўътабар аёлларни эҳтиёт
қилиш мард эркакнинг муқаддас
бурчидир. Шу боис уларни имкон
қадар остона ҳатлатмай, маҳкам
сақламоқ лозим.

Валасапедни ўғирлатиб юбор-
масликка тиришмоқлик яхши
фазилат. Аммо шуни баҳонаи
сабаб қилиб, мажлис бўлаётган
хонага валасапедда кириб бориши

ғингда, асло ҳаддингдан
ошма. Электр идорасини қарз
қилиб қўйиш даражасига
борсанг, тажрибаларимиздан
маълумки, шубҳасиз қўлга
тушасан.

**ШАРҲШУНОСЛИК
ДОРИ** -- Даволанувчи
Одамларнинг Расмий Ишрати.
ДЎСТ -- Дардини Ўзага
Сўйлаш Тарафдори.

• НАЗМИЙ ВА НАСРИЙ МАСАЛЛАР

ОШПАЗ БИЛАН

МҰЦЦУК

(Криловдан бошқача)

Бир ошпаз бўларди -- ҳўйла устамон,
Таом демаганин қиярди жуда.
Емасди бирорнинг ҳақин ҳеч қачон,
(Шунақалар ҳам бор, демаг бехуда!)
Мош деган мушуг бўларди унинг,
Ювошинг маҳлук, беозор, муте,

Сийлар эди уни ошпаз ҳар куни,
Бир четда мўлтираб турарди
кутиб.

Ошпазнинг юмуши чиқди-да
бир гал,

Ташқарига чиқиб, ҳаяллади сал.

Келиб қарасаки -- гирт
тўс-тўполон,

Тамоми масаллиқ бўлабди
гумдан.

Мухонанинг ичи турарди
бўм-бўш,

Нариди Мош ҳадеб чайнар
лаҳм гўшт.

Қайнади-ку шу дам ошпаз
зардаси:

«Хўш, бу нимаси?!
Туз ичиб, тузылқа

тупурибсан-да?

Ким айтади сени юваш мушук деб?

Тиқишиб ўлмагин текин томоқ еб.

Хе сен қўли қинғир, ўғри, газанда,

Беор, шарманда!»

Ошпаз сўқинарди, Мош-чи,

хотиржам

Панжадаги гўштни тушシリб пакхос,
Лаб ялаб, миёвлаб мушукларга хос --
Деди: «Эй эгал,
Текин лукма очиқ ётгандан кейин --
Нафснинг васвасасин тўхтатиш қайин...
Бунақа дод-фарғед солгандан кўра,
Мухонанг эшигин бекитиб юр-да...»

ЧИНОР БИЛАН ТЕРЛАК

Кун сайин, соат сайин шошилиб бўй чўзётган
Терак ёндаги Чинорга мазаммат қилиди:

-- Мунча иммаламасинг-а?

-- Мен шошимайман, шутинг учун узоқ умр кўраман,

-- деди Чинор.

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ.

ДЎРМОН ҲАНГОМАЛАРИ

ДЎСТЛИК

Эркин Воҳидов Fa�ур
Гулом номидаги адабиёт ва
санъат нашиётига директор
бўлган кезлар экан. Бир даврада вилоятдан келган
шоир қадаҳ кўтариб, шундай дейди:

-- Биз Эркин Воҳидов
 билан қалин дўстмиз!

-- Тўғри, биз сиз билан
дўстмиз, -- дей жавоб қила-
ди Эркин ака. -- Чунки сиз
бизга шеър олиб келмайсизда!

РУБОИЙ ДОМЛА

Жумхурият радиоэшиштириши давлат қўмитасига
янги раҳбар тайинланади. Бир куни у адабиёт таҳрири
томонидан рубоий жанри ҳақида тайёрланган
эшиштиришини жамоа билан
бирга тинглайди. Муҳокамада ҳамма «қани, нима дер
экан» дей раҳбарнинг оғизига

тиклиади.

-- Умуман олганда ёмон
эмас, -- дейди раҳбар салмоқ
билан. -- Рубоий домланинг
шеври ҳам анча тузук, берса
бўлади.

СОДДАЛИК

Атоқли шоир Миртемир хо-
надонида тўй бўлаётган экан.
Домла ким олдига келса,
хўйнаҳой тул керак бўлганидир
дека олдиндан чўнтақларини
ковлашга тушар, тўй хара-
жатлари учун маблагни аямас
эди.

Эшикдан меҳмонлар келган-
да хизматга мутасадди этил-
гандардан биро шоир ҳузурига
чопади:

-- Домла, Сергей Петрович
лар келишиди.

Кексайганда қулоги оғир-
лашиб қолган шоир дарҳол
чўнтағига кўл солиб, сўрайди:

-- Ҳуш, учга қанча керак
экан, бўлам?

МАШИНА ҚАНИ?

Маҳкам ака янги машина
олган экан. Нашриётда иши-
ни тугатгаҳ, машина эсдан
чиқиб, уйга трамвайдан
жўнабди. Ҳовлига бориб қара-
са гаражда машина йўқ. Эс-
хонаси чиқиб, уйни бошига
кўтариб бақириди.

-- Ҳой, ким бор? Машина
қани?

ОТ НЕГА СИГАРЕТ ЧЕКМАЙДИ?

Фарғона водийсида Акром
Қодирӣ деган ўз даврининг
таникли бир журналисти
ўтганди. Раҳматли кўп афанди
мижоз одам эди. Fa�ур
Гулом, Аҳмад Ҳамдамлар билан
улфат-ошна бўлган.

Акром ака анча кашанди
эди. Сигаретни бир-бирига
улав, кетма-кет, бамисоли
паравоз янглиғ тутатганини
кўрган дўстлари ачиниб, оға-
лантиришиади:

-- Сал камроқ чексанг
бўлармиди? Ахир сигаретада
никотин деган заҳар бор, бир
граммни отни ўлдиради.

-- Шунақами? -- дейди Ак-
ром ака бамайлихотир оғиз-
бурнидан тутун чиқариб. --
Отларнинг нега сигарет чек-
маслигини энди билди.

КУНГАБОҚАР

Бобоҳон Шариф Дўрмондаги
далаҳовлисига эккан кун-
габоқар говлаб, анча бўйли
бўлди. Бир куни қўшниси
Мирпўлатга Бобоҳон мақтанди:

-- Бизнинг кунгабоқарни
кўрдингизми зўрлигини! Энди
иморатга ёғоч қидириб ҳам
юрмайман, бемалол ҳари,
тўсин ўрнида ишлатавераман.

-- Яхшиси тилдириб, таҳ-
та қилдиринг, шунда барака-
зи бўлади, -- деди Мирпўлат
пинагини бузмай.

Шодмон ОТАБЕК.

Узбек
ишилари

ВАСИЯТ

Ойтўлдининг Ўгдулмишга насиҳати

Васият фуқаролик хужожати сифатида биз ўзбеклар орасида мұқаддас тутилувчи удумлардан бири бўлиб, авлодлар васиятта амал қилишга, унга шак келтирмаслик, бузмасликка интиладилар.

Энг табаррук қадими туркӣ васиятнома намуналаридан бўлмиш Юсуф Ҳошибининг «Кутадгу билиг» асарида бу мактубий жанрнинг асл нусхаси келтирилган. Донишманд, бош маслаҳатчи, бош вазир Ойтўлди умри сўнгига ўғли Ўгдулмишга куйидаги ўйтларни беради.

Эътиборингизга ундан парчалар ҳавола этамиш:

Нобакор бўлма, беҳудага уринма, тўғри ва покиза бўл, феъл-авторинг матлуб бўлсин.

Кечаси ётадиган бўлсанг кеч ёт ва эрта барвақт тур, кеч ётиб эрта турғандарнинг баҳтига баҳт қўшилади.

Йўриғингни тўғри тут, ўзингни унугта, кўнгил ва тилингни кичик тут, баландпарвоз сўзлама.

Бу дунё учун ўзингни ўтга-чўцда урма, зўравонлик билан одамларнинг нарсаларини олма.

Мендан юрган мол-дуйёни ушлаб ҳола олсанг, кўлинигдан чиқарма, иккى оламда ҳам юзингни ёруғ қиласди.

Тўғри бўл, йўриқ-қилингни мукаммал тут, хурсандчилик -- тўғрилик билан боғлиқ бўлади.

Ҳали устидан буюк бўламан десанг, ўзинг учун тўғрилик йўлни ташлаб ол.

Фақат яхшилик қил, ёмон ишдан узоқ юр, сенга ҳам фақат эзгулик эказ бўлиб келади.

Одамларга ҳасад қиласа, кўнгли қора бўлма, бу иккى феъла газа бўлган одам доим мунгда бўлади.

Хулинигни ҳуш тут. Нарса учун қайғумаги, хулиниг яхши бўлса, нарса ўзи келаверади.

Андишасиз одамдан зиндор йироқ тур ва қоч, уят-аидишларга мендан мигъ-мигъ олқашлар бўлсин.

Жамики ишда шошилма, сабрли бўл, ўзингни боқиб ол, сабрли одамлар орзу-истакларига етадилар.

Қаерда бўлмаски, йўриқида амал қил, йўриқида амал қиласаиг, кут сенга ўзи келади.

Тилингни эҳтиёт тут, кўзингни асра, нағсингни тий, ҳалол ва оз-оз егни...

Ўзгаларга зиён соғинма, ўзинг ҳам зиён кўрма, фақат яхшилик қил, орзу-ҳавасни босгии.

• БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ •

ЭҲҲАМОР

Осмон қовоқ уйганида,
Ярқираиди тропик чақмоқ.
Тушда жала қўйганида
Пассат шамол эсар кўпроқ.

Абад яшил ўрмонлари,
Тупроқлари қизил-сариқ.
Айрим жойда бор тоғлари,
Баланд минтақалар тўлиқ.

Беш километр баландликда --
Тогда мавжуд қор чизиги.
Аммо пастда-текисликда,
Санчилади кўёш тиги.

У ерда ҳеч бўлмас аёз,
Тавшати жуда асл.
Унда фақат бўлади ёз,
Абадийдир битта фасл.

ПИЧЧ ОКЕАН ҲАДДИДА

Океанинг номи Тинч,
Лекин аслида нотинч.
Тўлқинлари шовуллар,
Кўп бўлади довуллар.
Ҳам океан қатъида,
Чуқурикликар багрида.
Баъзан бўлар зизила,
Пунами тўлқин ила.

Кўярпиз-ки у нотинч,
Лекин нечун номи Тинч?
Ўйлаб кўрсак биз агар,
Тарихга солсак назар,
Магелланлар сузганди,
Кенг жаҳонни кезганди.
Бу океан тинч оқкан,
Сайёҳларга кўп ёқкан.

Кучли шамол бўлмаган
Тулқинлар қутурмаган.
Баъзан сукунат бўлиб,
Жилмайган қўёш кулиб.
Шунда уни Магеллан,
Тинч деган бу океан.
Ўша-ўша номи Тинч,
Лекин аслида нотинч.

Ойбек ОТАЕВ,
Қашқадарё.

Дўст дема гар нозу
неъмат устида,

Урса лоф:
«Дўстимсан, азиз,
мехрибон».

Дўст удир -- дўстига
чўзади қўлин --

Дўсти бўлганида
ночор, нотавон.

А. САҶДИЙ.

Қалб изтироблари
кишини ҳар қандай
ишдан ҳам кўпроқ
чарчатади.

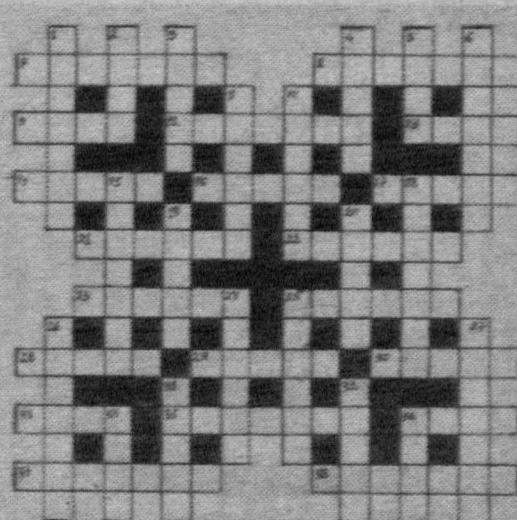
Ў. КАМОЛ.

Кийинишда олифта-
лик қиласдан нафис
бўлишга ҳаракат қилинг:
одоб-қўркамлик, ис-
роғарчиллик эса --
олифталик белгисидир.

СУҚРОТ.

Бирор бир кимсага
яхшилик қиласаиг, шуни
билки, сенинг сахова-
тингдан у беҳад шод
бўлгани каби, сенга ҳам
шунчалик завқ насиб
этади.

ҚОБУС.

«БЎШ ЎТИРМА»

БЎЙИГА: 1. Ёзайтган асарида бош қадрмонлардан бирини ўзи хоҳдамай ўлдириб кўйган, сўнг бундан мутбассир бўлиб йиглаган ёзувчи. 2. Карагэ спортининг машқлар мажмуси. 3. Айирбош, сотиш учун ишлаб чиқариладиган меҳнат маҳсул. 4. Польша ҳудудини кесиб ўтвчи дарё. 5. Матбуот ходимлари иштирокида тўсатдан ўтказиладиган текшириш. 6. Футбол клуби, биринчи лига вакили. 9. Эрта баҳорда очиладиган гул. 10. Пайтамбар. 15. XXVI Олимпиада ўтказилган шаҳар. 18. Буюк Британия ҳамкорлиги таркибидаги давлат. 19. Италия футбол клуби. 20. Сингарт номи. 24. Оғир атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, самарқандлик. 25. Словакия қора металлургия маҳсулотининг асосий қисмими стказиб берувиши шаҳар. 26. Амир Темур курдирган тарихий обида. 27. Ёзувчи Ойбек асари. 31. Европа ютъасидаги энг катта дарёлардан бирни. 32. «Аякс» клуби сафида суперкубок соҳиби бўлган африканлик футболчи. 34. «Санта-Барбара» телесериали қадрмонларидан бири. 36. От анжоми.

ЭНИГА: 7. Ёзувчи Мурод Муҳаммад Дўст ро-
манни. 8. Пальма мойн стицириш бўйича дунё-
стакчи ўринини эталаган Африка мамлакатлари-
дан бири. 11. 2500 йиллиги нишонланмоқчи
бўлаётган дўримиздаги қадими шаҳар. 12. Хин-
дистоннинг саноатлашган шаҳарларидан бири. 13.
Булунгур туманиннинг футбол клуби. 14. Мусобақа
якуни. 16. Дин. 17. Австралия ўрмонларида учрай-
диган, мамлакатнинг рамзий белгиси сифатида
ишилаб чиқарни маҳсулотларида акс этирилган
хайрон. 21. Ал-Хоразмий асари. 22. Йигирма стти
иши давомида жаҳон чемпионлигини сақлаб тур-
ган шоҳматчи. 23. Хасталик. 25. Тескарисига ўғлан-
ганди ҳам номи ўзгармайдиган, тиканли ўсимлик.
28. Ҳижрий ой. 29. Болалар телесуратиши
ҳараками. 30. Иккинчи жаҳон урушидан сўнг
сисеий мустақиликка эришган мамлакат. 33. «Пах-
такор» жамоасини устозлики қўйган голландиялик
мураббийнинг исми. 35. Шоҳматда спорт устаси
фамилияси билан юритиладиган ҳимояи услуби. 36.
Ўй-рўзгор буюми. 37. Берлин яхинида жойлашган
шаҳар. 38. Шимолий Америка ютъасидаги жойлаш-
ган кўл.

Тузувчи: Расул ЖУМАЕВ.

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Конгресси ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
А. УСМОНОВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Ҳаттиар 33-07-48;
Мерор ва қадриматлар 36-29-89;
Кишоқ ҳужумчи 36-07-94;
Июнисодат 36-36-65;
Манзасим 36-35-60;
Тунги муҳарриризим 33-10-28;
Эълийлар 36-09-25; Вазирлар 33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
706060, ГСП,
Тоникент шахри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-йй.
Намр учун масуда --
Ислам Худоев.
Компьютерда саҳифаларни
Рустам Азимов.